

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Ústav románských studií

Diplomová práce

Bc. Nela Čechová

**Jazyky ve Španělsku a jejich užívání v televizích
působících na dvojjazyčných územích**

Languages of Spain as televised in bilingual areas

Praha 2021

Vedoucí práce: Doc.PhDr. Petr Čermák, Ph.D

Poděkování:

Ráda bych poděkovala vedoucímu práce, panu doc. PhDr. Petru Čermákovi, Ph.D., za vstřícnost, trpělivost a odbornou pomoc při zpracování této diplomové práce.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne 24. listopadu 2021

Jméno a příjmení

Klíčová slova (česky):

televize, jazyk, norma, média, bilingvní, autonomní oblast, katalánština, baskičtina, galicijština, kastilština

Klíčová slova (anglicky):

television, language, norm, media, bilingual, autonomous community, Catalan, Basque, Galician, Spanish

Abstrakt (česky):

Cílem práce je analyzovat zastoupení kooficiálního jazyka a kastilštiny v jazykovém projevu v autonomních televizích Katalánska (TV3), Galicie (TVG) a Baskicka (ETB1, ETB2). Před provedením této analýzy budou vymezeny základní pojmy, týkající se našeho tématu, načež budou představeny základní informace k jednotlivým autonomním oblastem a jejich televizím. Následně nastíníme teoretickou rovinu pojetí jazykových politik jednotlivých televizí. Poté bude provedena analýza, během které se budeme soustředit nejenom na poměr kastilštiny a kooficiálního jazyka v rámci jednotlivých programů, ale také na dabování kastilštiny či kooficiálního jazyka a titulky.

Abstract (in English):

The aim of this diploma thesis is to analyze the representation of the co-official language and Castilian in the language expression in the autonomous televisions of Catalonia (TV3), Galicia (TVG) and the Basque Country (ETB1, ETB2). Before performing this analysis, the fundamental concepts related to our topic will be defined, followed by introducing basic information about individual autonomous areas and their televisions. Subsequently, we will provide an overview of the theoretical level of the concept of language policies of individual televisions. After that, an analysis will be carried out, during which we will focus not only on the ratio of Castilian and the co-official language in individual channels, but also on the dubbing and the subtitles of Castilian and the co-official language.

Obsah

1. Úvod	7
2. Vymezení základních pojmů	9
2.1. Diglosie	9
2.2. Bilingvismus	11
2.3. Jazyková politika.....	12
2.4. Normalizace/standardizace jazyka	14
2.5. Autonomní statuty.....	15
3. Bilingvní autonomní oblasti ve Španělsku	17
3.1. katalánština.....	18
3.2. galicijština.....	19
3.3. baskičtina	20
4. TV3 – Katalánsko	22
4.3. Financování TV3.....	23
4.4. Kritika kastilštiny v TV3.....	24
5. TVG – Galicie	27
5.1. Financování TVG.....	30
5.2. Galicijská jazyková politika.....	32
6. ETB – País Vasco	34
6.1. Financování ETB	37
6.2. Baskická jazyková politika	38
7. TVE – celostátní veřejnoprávní televize	40
8. Jazykové zastoupení v jednotlivých televizích v praxi	42
8.1. Jazykový projev v televizi TV3	45
8.1.1. Shrnutí jazykové situace v TV3	48
8.1.2. Statistika katalánských televizí	49
8.2. Jazykový projev v televizi TVG	50
8.2.1. Shrnutí jazykové situace v TVG	53
8.3. Jazykový projev v televizi ETB	54
9. Závěr	59
9.1. Zdroje.....	61

10. Resumé v českém jazyce	62
11. Resumé ve španělském jazyce	63
12. Bibliografie.....	64
13. Internetové zdroje	65

1. Úvod

Jazyk lze považovat za jeden z hlavních znaků a prostředků pro šíření a upevnění určité kultury. Jak je nám dobře známo, právě Španělská jazyková kultura se vyznačuje velkou rozmanitostí. Tato španělská jazyková pestrost vznikla spojením všech španělských „podkultur“ v podobě dílčích společenství, načež byl každému z nich legislativně schválen statut o jejich autonomnosti, který vymezuje základní práva a povinnosti těchto autonomních oblastí, a to včetně jazykové stránky. Taktéž španělská ústava ctí a respektuje tyto kultury, a mimo kastilštinu ustanovuje další tři oficiální jazyky Španělska, a to katalánštinu, galicijštinu a baskičtinu.

Každý z těchto kooficiálních jazyků se snaží prosadit si svou pozici a důležitost ve (nejenom) španělském světě, a to pomocí nejrůznějších prostředků. Za jeden z nejdůležitějších a nejefektivnějších nástrojů považujeme šíření daného jazyka v médiích, a to především v jednotlivých autonomních televizích. Právě skrze televizní vysílání mají jednotlivé jazyky možnost proniknout mezi nejširší veřejnost a upevňovat tak svou pozici. Avšak vzhledem k tomu, že tyto autonomní televize nejsou nijak regulovány ze strany Španělské vlády, by mohlo mít toto propagování kooficiálních jazyků na jednotlivých územích autonomních oblastí tendence k útlaku oficiálního jazyka Španělska, kastilštiny.

V této práci se tedy budeme soustředit na to, jak tyto jednotlivé autonomní televize přistupují k jazykovému modelu, který předávají svým divákům. V potaz budeme brát jazykový obsah nejrůznějších pořadů, abychom byli schopni jazykovou situaci posoudit na základě co nejrozmanitějšího programu určeného pro různorodé publikum. Budeme se tedy snažit zjistit, v jakém poměru je v jednotlivých televizích zastoupen kooficiální jazyk a naopak, jakou roli pak hraje jazyk kastilský. Při analýze těchto programů budeme také přihlížet jak na dabing v daném kooficiálním jazyce, tak na kastilský dabing, či titulky.

I přesto, že se budeme se snažit kapacitně pojmout co nejširší spektrum programů, bych ráda podotkla, že se bude jednat o analýzu kvalitativní, nikoli kvantitativní. Bohužel není v lidských silách, abychom zachytili přesná procenta zastoupení jednotlivých jazyků.

2. Vymezení základních pojmů

2.1. Diglosie

Diglosii můžeme vymežit jakožto lingvistickou situaci, kdy se v rámci jednoho společenství vyskytují dvě variety jednoho jazyka, jejichž užití záleží na určitých faktorech či situacích. V následujícím konkrétnějším popisu diglosie se budu opírat o slavnou Fergusonovu studii *Diglossia*¹, která se stala východiskem pro jakékoli další uvažování o tématu. Autor rozlišuje mezi varietou vysokou („H“ – high) a nízkou („L“ – low), jež se vzájemně nepřekrývají. Každý mluvčí téhož jazykového společenství disponuje těmito dvěma varietami a užití jedné či druhé variety je dáno následujícími vlivy:

1- Funkce

Mluvčí volí varietu podle situace, ve které se nachází. Ferguson uvádí následující příklady užití H a L: H varieta je užívána v situacích, jako je kázání v kostele, politický projev, vysokoškolské přednášky, televizní a novinové zpravodajství a poezie. Naopak nízkou varietu si žádají situace jako rozdávání pokynů služebnictvu, komunikace s blízkou osobou.

2- Prestiž

Důležitým faktorem je také jazyková prestiž dané variety. H má prestiž vysokou, kdežto prestiž L je nízká.

3- Literární tradice

Ferguson uvádí, že v podstatě kterákoliv „tradiční“ literatura užívá vysokou varietu, a v této tradici pokračují nadále i současní spisovatelé.

4- Osvojování

Děti si od malička v domácím prostředí osvojují L a s H přichází do kontaktu v podstatě až ve škole.

¹ FERGUSON, Charles A. Diglossia. *WORD* [online]. 2015, **15**(2), 325-340 [cit. 2021-11-10]. ISSN 0043-7956. doi:10.1080/00437956.1959.11659702. s.325-340

5- Standardizace

H je standardizována, kodifikována a má pevně stanovenou normu. Naopak u L žádná norma stanovená není.

6- Stabilita

Ač se na první pohled může diglosie zdát jako nestabilní, opak je pravdou. Jedná se o velmi stabilní a přetrvávající jazykovou situaci.

7- Gramatika

H může mít podle Fergusona gramatické kategorie, které nejsou přítomné u L, a naopak u L se mohou vyskytovat např. výrazy, které nejsou přijatelné u H.

8- Slovní zásoba

Existují případy, kdy H používá pro tentýž předmět jiný výraz než L.²

9- Fonologie

Posledním faktorem, který Ferguson zmiňuje, je fonologie, i když sám zmiňuje, že jakákoliv generalizace je v tomto směru velmi obtížná a záleží především na konkrétním jazyku.

Tento výčet distinktivních rysů nám umožní odlišit diglosii od jiných, avšak zdánlivě podobných jazykových situací, jako je např. bilingvismus.

² Takovými výrazům v lingvistice říkáme dublety či dvojtvary.

2.2 Bilingvismus

Zásadním pojmem pro tuto práci je bilingvismus. Vymežit jedinou všeobecně platnou definici bilingvismu je však poměrně nesnadné, záleží především na kontextu a úhlu pohledu, z kterého tuto jazykovou situaci popisujeme. Akademický slovník spisovné češtiny definuje bilingvismus jako „schopnost přirozeně, aktivně používat dva jazyky“ nebo také jako „aktivní používání dvou jazyků“. Z pohledu sociolingvistiky je však tato definice neúplná a vyžaduje přihlídnutí k dalším kritériím. Nový encyklopedický slovník češtiny CzechEncy³ rozděluje tato kritéria na základě:

- 1- **Původu:** Dítě se učí oba jazyky současně nebo postupně od rodilých mluvčích.
- 2- **Kompetence:** Jedinec ovládá oba jazyky stejně dobře, nebo je jeden z jazyků dominantní.
- 3- **Užívání:** Jedinec používá oba jazyky střídavě.
- 4- **Identifikace:** Jedinec se identifikuje s oběma jazyky a je tak přijímán, nebo se identifikuje pouze s jedním z nich, popřípadě se identifikuje s oběma jazyky, ale ve společnosti je vnímán především jako mluvčí jednoho z nich.

Jak jsme již zmínili, existuje řada definic a klasifikací bilingvismu. Zásadní je rozdíl mezi *bilingvismem individuálním*, který je předmětem především psycholingvistiky, a *bilingvismem společenským*, který bude jedním z hlavních témat této práce.

³ NEBESKÁ, Iva. Bilingvismus [online].2017. CzechEncy - Nový encyklopedický slovník češtiny. [cit. 2021-07-11]. Dostupné z: <https://www.czechency.org/slovník/BILINGVISMUS>

Zatímco se individuální bilingvismus zaměřuje na jazykovou situaci a mentální uspořádání daných jazyků u jedince, společenský bilingvismus je spojen s celou širší skupinou obyvatel jednoho geografického území. Užívání jednoho či druhého jazyka také závisí na různých faktorech, na rozdíl od výše zmiňované diglosie se však bilingvismus nevyznačuje striktním vymezením funkcí jednotlivých jazyků, tak jako je tomu u variet H a L. U bilingvismu je také možné a docela běžné, že se dané jazyky navzájem ovlivňují či doplňují v určitých kontextech. Díky střídání těchto jazyků („code switching“) vznikají tzv. interference⁴ u jednoho či obou z daných jazyků. Tyto interference mohou být příležitostné, ale postupem času se mohou také ustálit a stát se součástí daného jazyka.

2.3. Jazyková politika

Dle webu czechEncy⁵ je jazyková politika ze sociolingvistického hlediska chápána jako „konkrétní plán cílů a činnosti (n. nečinnosti), který byl dohodnut či zvolen nějakou skupinou osob n. organizací – jde o politiku ve smyslu angl. policy“. Jestliže existují právní předpisy, organizační složky a politické nástroje, které se speciálně zabývají jazykem, představuje jazyková politika také samostatnou oblast veřejné politiky. Zřídka se můžeme setkat i s užitím pojmu jazyková politika ve smyslu vytyčení principů, na základě kterých určitá osoba či organizace zachází s jazykovými otázkami, avšak toto užití nebudeme v následujících rozborech v této práci využívat.

Jak jsme již zmínili, jazyková politika tedy především vytyčuje konkrétní cíle daného jazyka v určitém společenství. Mimo očekávané cíle může také jazyková politika určovat i prostředky, pomocí kterých bude daných cílů dosaženo. Jazyková politika bývá také vnímána jako součást určitého procesu, který spočívá v identifikaci jazykového problému, následné volby jazykové politiky, přijetí dané jazykové politiky a její následná realizace, popřípadě také její výsledky.

⁴ Interference jsou odchylky od normy určitého jazyka, způsobené strukturou jiného jazyka, se kterým je v kontaktu. Rozlišujeme interference lexikální, fonetické a gramatické.

⁵ SLOBODA, Marián. Jazyková Politika [online]. 2017. CzechEncy - Nový encyklopedický slovník češtiny. [cit. 2021-07-11]. Dostupné z: [https://www.czechency.org/slovník/JAZYKOVÁ POLITIKA](https://www.czechency.org/slovník/JAZYKOVÁ%20POLITIKA)

Velčovský ve své práci definuje jazykovou politiku jako:

...soubor oficiálních a veřejně deklarovaných aktivit regulujících konkrétními legislativními akty užívání jazyka či jazyků či jednotlivých jazykových prvků, tvarů, kódů nebo variet v jednotlivých oblastech veřejného života daného státu (správa, soudnictví, školství, ozbrojené složky, jazyková krajina atp.)⁶

Takovéto legislativní ustanovení v praxi také nalezneme u všech oficiálních jazyků na španělském území, kdy má každý z těchto jazyků pevně stanovená pravidla užívání, která jsou také částečně zakomponovaná do statutu dané bilingvní oblasti. Všechny tyto statuty jsou v souladu se španělskou ústavou a daná pravidla užívání onoho jazyka je ze zákona nutno respektovat.

Na území jednoho státu je v rámci jazykové politiky možné uznat pouze jeden oficiální jazyk, který bude společný a povinný na celém území daného státu. Avšak v určitých případech pak může stát uznat další oficiální jazyky jednotlivým oblastem, a to na základě jejich historického práva používat svůj vlastní jazyk, přičemž takovýto jazyk může být stanoven jako oficiální na onom příslušném území, stejně jako tomu je ve Španělsku.⁷

⁶ VELČOVSKÝ, Václav. Typologie jazykové politiky: (s příklady z historie existence češtiny ve vícejazyčném státě). *Język, Komunikacja, Informacja* [online]. 2011, 06/2011, , 15-22 [cit. 2021-7-19]. Dostupné z: <https://repozytorium.amu.edu.pl/bitstream/10593/9740/1/01-Velcovsky.pdf>

⁷ NEKOLA, Ondřej. *JAZYKOVÁ POLITIKA ŠPANĚLSKÉHO STÁTU* [online]. Praha, 2007 [cit. 2021-11-10]. Dostupné z: https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/9068/DPTX_2006_2_11210_ASZK10001_118791_0_27724.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Diplomová Práce. Univerzita Karlova.

2.4. Normalizace/standardizace jazyka

Jedním ze základních cílů jazykové politiky je snaha o standardizaci (neboli normalizaci) daného jazyka. František Čermák popisuje standardizaci jazyka jako: „*autoritativní úsilí o přizpůsobení určitého aspektu jazykového úzu standardní varietě, zvl. v písmu (srov. ortografii, ale i jinde), a to obv. odstraňováním nejednoznačnosti a kolísání ve variantách*“⁸ Taktéž bychom mohli normalizaci jazyka vnímat jako posilování jedné z možných alternativ, za účelem unifikace a vybudování oficiálnosti onoho jazyka. Všeobecně platí, že standardizací vzniká vyhraněná norma daného jazyka, která by měla představovat nejideálnější a „nejsprávnější“ formu daného jazyka.⁹

⁸ ČERMÁK, František. *Jazyk a Jazykověda: Přehled a slovníky* [online]. 1. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2011 [cit. 2021-10-1]. ISBN 978-80-246-2360-3., str.320

⁹ ČERMÁK, František. *Jazyk a Jazykověda: Přehled a slovníky* [online]. 1. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2011 [cit. 2021-10-1]. ISBN 978-80-246-2360-3., str.83

2.5. Autonomní statuty

Autonomní statut je pojem, který už je spjat výhradně se situací ve Španělsku jakožto mnohojazyčným územím. Je to základní institucionální norma určitého autonomního společenství, která ustanovuje práva a povinnosti každého občana a reguluje samosprávu a pravomoci dané vlády. Jak dobře víme, španělské území je rozděleno do sedmnácti autonomních oblastí. Každé z nich si mezi lety 1979–1983 vytvořilo svůj vlastní statut, který následně musel být schválen jak daným autonomním parlamentem, tak i centrálním parlamentem (Cortes Generales). Schválením se ze statutu stal zákon.

Autonomní statuty musí být v souladu se španělskou ústavou¹⁰, ani dílčí body s ní nesmí být v rozporu. Španělská ústava ostatně vymezuje body, které by měl každý z autonomních statutů obsahovat:

- a) Označení Autonomního Společenství tak, aby co nejlépe odpovídalo jeho historické identitě.
- b) Vymezení geografického území.
- c) Vyznačení, organizace a sídlo vlastních autonomních institucí.
- d) Vymezení pravomocí, přijatých v rámci Ústavy a podklady pro přenechání služeb, které jim náleží

¹⁰ BOE.es - BOE-A-1978-31229 Constitución Española.. BOE.es - Agencia Estatal Boletín Oficial del Estado [online]. Dostupné z: [https://www.boe.es/eli/es/c/1978/12/27/\(1\)/con](https://www.boe.es/eli/es/c/1978/12/27/(1)/con)

Španělská ústava také zahrnuje výčet sfér či náležitostí, které mohou být do statutů zahrnuty, jakožto rámec kompetencí a privilegií náležící dané autonomní oblasti. Naopak článek 149 vyjmenovává záležitosti, které náleží výhradně Španělsku jako státu, a nesmějí tak být zahrnuty v jednotlivých statutech. Každý autonomní statut tedy musí striktně dodržovat požadavky a pravidla, která jsou jasně vymezena španělskou ústavou – cílem je ochrana zájmů španělského státu jako celku. V případě narušení těchto zájmů si ústava vyhrazuje právo (art.155) podniknout akce potřebné k zajištění těchto zájmů:

Jestliže Autonomní Společenství nedodrží povinnosti stanovené Ústavou či jinými zákony, nebo jedná způsobem, kterým vážně ohrožuje všeobecné zájmy Španělska, přijme vláda se souhlasem absolutní většiny členů Senátu donucovací opatření, nutná k plnění zmiňovaných povinností či k ochraně všeobecných zájmů Španělska.¹¹

Jakékoliv ustanovení autonomní oblasti zahrnuté do statutu, které by bylo v rozporu s ústavou, je tedy neplatné a nelegální.

¹¹ **Přeloženo z originálu:** Si una Comunidad Autónoma no cumpliere las obligaciones que la Constitución u otras leyes le impongan, o actuare de forma que atente gravemente al interés general de España, el Gobierno, previo requerimiento al Presidente de la Comunidad Autónoma y, en el caso de no ser atendido, con la aprobación por mayoría absoluta del Senado, podrá adoptar las medidas necesarias para obligar a aquélla al cumplimiento forzoso de dichas obligaciones o para la protección del mencionado interés general.

3. Bilingvní autonomní oblasti ve Španělsku¹²

Španělská monarchie je rozlehlá země, která byla v průběhu historie ovlivněna početnými kulturami, se kterými přišla na iberském poloostrově do styku. Současná složitá jazyková situace, vyznačující se velkou rozmanitostí, tedy představuje přirozený důsledek komplikovaného historického vývoje. Touto rozmanitostí nemáme na mysli pouze četnost dialektů, jež je vcelku běžná v každém státě, ale především přítomnost více samostatných jazyků. V současné době existují ve Španělsku čtyři oficiální jazyky: kastilština, katalánština, galicijština a baskičtina. Dle španělské ústavy je kastilština oficiálním jazykem Španělska a každý občan má právo a povinnost tento jazyk ovládat: „Kastilština je oficiálním španělským jazykem Státu. Všichni Španělé mají povinnost tento jazyk ovládat a právo jej užívat.“¹³ Ústava však uznává i ostatní zmiňované jazyky jako oficiální, a to vždy v dané autonomní oblasti: „Ostatní španělské jazyky budou také oficiální v příslušných autonomních společnostech, v souladu s jejich statuty“¹⁴ V následujících kapitolách se zaměříme na každou z těchto bilingvní oblastí, rozebereme základní vývoj tamní jazykové situace i to, jak je jazyková otázka traktována v rámci autonomních statutů.

¹² Informace pro následující kapitoly jsem čerpala z následujících zdrojů: ENTWISTLE J. W.: Las Lenguas de España: Castellano, Catalán, Vasco y Gallego-Portugués, Ediciones Istmo S.A., Madrid, 1969, MOUTON G. P.: Lenguas y dialectos de España, Arco Libros, Madrid 2002

¹³ **Přeloženo z originálu:** „El castellano es la lengua española oficial del Estado. Todos los españoles tienen el deber de conocerla y el derecho a usarla.“

¹⁴ **Přeloženo z originálu:** „Las demás lenguas españolas serán también oficiales en las respectivas Comunidades Autónomas de acuerdo con sus Estatutos.“

3.1. katalánština

Počátky katalánštiny datujeme již do devátého století, kdy se na území severního Španělska (tehdejší provincie Tarraconense) postupně z lidové (neboli vulgární) latiny začíná vyvíjet katalánština.¹⁵ Dalo by se říci, že tato dlouhá evoluce katalánského jazyka vrcholil založením Institutu Katalánských studií (Institut d'Estudis Catalans, IEC) v roce 1907, je posléze vedlo k ustálení a kodifikaci normy a vzniku normotvorných příruček (pravopisný slovník, gramatika katalánštiny a všeobecný slovník katalánského jazyka).¹⁶ V dnešní době je katalánština srovnatelná s národními jazyky.

V současnosti se odhaduje počet katalánských mluvčích kolem 10 miliónů. Katalánský jazyk je aktivně užíván na území Katalánska, Valencie, Baleárských ostrovů, v Andoře, v pohraničních oblastech Francie a na Sardinii. Statistiky webu idescat.cat¹⁷ z roku 2018 ukazují, že celých 99.4 % Katalánců katalánsky rozumí, 81.2 % umí katalánsky mluvit, 85.5 % ovládá čtení katalánštiny a 65.3 % lidí umí katalánsky psát. Naopak u kastilštiny nalezneme data, která potvrzují, že 99.8 % Katalánců rozumí kastilsky, 99.5 % Katalánců umí mluvit kastilsky, 98.5 % umí kastilsky číst a 97.6 % ovládá psaní v kastilštině.

Můžeme si povšimnout, že rozdíl v procentech u obou jazyků není nijak markantní, a i přes to, že se nám nepodařilo sehnat aktuálnější data, lze konstatovat, že je schopnost obyvatel Katalánska komunikovat v katalánštině a kastilštině velmi vyrovnaná: kastilsky/španělsky mluví (až na cizince) v podstatě všichni obyvatelé, ale i aktivní znalost katalánštiny je velmi vysoká. Zásahu na tomto faktu má bezesporu katalánský školský systém, který klade velký důraz na vzdělávání žáků v katalánštině: kastilština je v katalánském vzdělávacím programu zastoupena jen tak, aby byl splněn základní požadavek španělské ústavy, aby bylo zajištěno právo a povinnost každého občana

¹⁵ UTRERA DOMÍNGUEZ, David. *Cultura y civilización catalanas* [online]. 1. Brno: Masarykova Univerzita, 2014 [cit. 2021-7-21]. ISBN ISBN 978-80-210-6835-0. Dostupné z: <https://digilib.phil.muni.cz/data/handle/11222.digilib/130436/monography.pdf>

¹⁶ ČERMÁK, Petr a Adéla KOŤÁTKOVÁ. Diskuse o normě katalánštiny v kontextu aktuální jazykové situace ve Španělsku. *ČASOPIS PRO MODERNÍ FILOLOGII* 102 [online]. 2020(2), 249–265 [cit. 2021-7-21]. ISSN 0008-7386. Dostupné z: doi:<https://doi.org/10.14712/23366591.2020.2.6>

¹⁷ Institut d'Estadística de Catalunya: Idescat. Anuario estadístico de Cataluña. Usos lingüísticos de la población. Por conocimiento de lenguas. Idescat. Institut d'Estadística de Catalunya [online]. Dostupné z: <https://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=1013&lang=es>

ovládat hlavní oficiální jazyk Španělska, tedy kastilštinu. Nutno také podotknout, že je v Katalánsku podmínkou určitá úroveň katalánštiny pro ty, kteří se ucházejí o jakoukoliv pracovní pozici ve veřejné správě. Mezi Katalánci je poměrně silné vlastenecké, nacionalistické cítění, a katalánský jazyk v jejich očích jedním z hlavních atributů příslušnosti ke katalánskému národu. Také proto se katalánská vláda snaží dělat vše pro to, aby postavení katalánštiny posílila a donutila občany ke komunikaci (výhradně) v katalánštině.

3.2. galicijština

Dalším, historicky a kulturně velmi silným kooficiálním jazykem Španělska je galicijština. V dnešní době je rozšířena v severozápadní části Iberského poloostrova a počet mluvčích se odhaduje na 2.800.000.¹⁸ Ve středověku byla galicijština velmi uznávaným a rozšířeným jazykem, který se běžně využíval jak ve všech sférách veřejného života, tak i na kulturní úrovni. Dodnes se zachovalo mnoho literárních děl pocházejících z galicijské kultury. Postupem času se však do Galicie dostává kastilština, z které se v kontextu politické situace patnáctého století stává dominantní jazyk, který staví galicijštinu do ústraní. Na území Galicie se tak rozšířila diglosie kastilštiny a galicijštiny, z galicijštiny se stává jazyk užívaný především v oblastech odlehlého venkova. Vyšší sociální vrstvy užívají kastilštinu, galicijština ztrácí svou prestiž a začíná být vnímána jako jazyk nižší vrstvy, jazyk „nevzdělanců“. Znovuobjevený zájem o galicijštinu přichází především v 19. a 20. století, kdy se i v kultuře začínají vyskytovat významní autoři galicijského původu, kteří se ve svých dílech zabírají tematikou galicijské kultury a jazyka. V roce 1978 byla ve španělské ústavě galicijština uznána jako kooficiální jazyk Španělska. Norma galicijského jazyka byla ustavena v roce 1971, a to díky Akademii galicijského jazyka a Institutu galicijského jazyka (*Academia de la Lengua Gallega, Instituto de la Lengua Gallega*).

Nejnovější statistiky IGE¹⁹ (*Instituto gallego de estadística*) z roku 2018 potvrzují, že počet galicijských obyvatel, kteří komunikují výhradně v galicijštině, mírně stoupá. Statistiky zaznamenaly 24 % těchto mluvčích, což je cca o 1.85 % více než v roce 2013.

¹⁸ MOUTON G. P.: *Lenguas y dialectos de España*, Arco Libros, Madrid 2002.s.47-50

¹⁹ I.G.E. (Instituto Galego de Estatística) [online]. Dostupné z: <http://www.ige.eu/igebdt/selector.jsp?COD=2935&paxina=001&c=0206004>

Užívání galicijštiny se liší především na základě věku. Zatímco u lidí mladších patnácti let bylo zaznamenáno 23.9 % těch, kteří umí galicijsky málo nebo vůbec, u starší generace (65 let a více) toto číslo představuje pouze 8.84 %. García uvádí, že galicijský monolingvismus se vyskytuje spíše u starších lidí, a to především v odlehlejších venkovských částech Galicie.²⁰

3.3. baskičtina

Baskičtina je jazyk, který se vyskytuje v severní části Pyrenejí a v jižní části Francie. Ve Španělsku existují dvě autonomní oblasti, kde se mluví baskicky, a to País Vasco (Baskicko) a Navarra. Z hlediska svého původu je pro lingvistiku baskičtina velkou neznámou. Jedná se o velmi specifický jazyk, který bývá vzhledem k nedostatku historických záznamů řazen k nejstarším a nejzáhadnějším jazykům světa. Lingvisté shodují na tom, že se jedná o jediný živý západoevropský jazyk, který nepatří do skupiny indoevropských jazyků. I přes určité podobnosti baskičtiny s jinými neindoevropskými jazyky (maďarština, finština) není možné tvrdit, že se jedná o jazyky stejného původu. Baskičtinu tedy nelze zařadit do žádné jazykové rodiny a jedná se o jazyk izolovaný. Pravděpodobně díky geografické izolovanosti území, kde se baskičtinou mluvilo, tento jazyk jako jediný přežil dobývání Římanů a dochoval se dodnes. Nacionalistické hnutí podnítilo v roce 1907 vznik vědeckého časopisu *Revista internacional de Estudios Vascos*, což mělo za následek vznik *Akademie baskického jazyka*, která se následně postarala o ustálení a posílení baskičtiny.

²⁰ GARCÍA, C. (1976), "Interferencias lingüísticas entre gallego y castellano", In: REL, 6/2, pp. 327-343.

Na rozdíl od galicijštiny znalost baskičtiny v současné době převažuje u mladší generace. Zatímco v roce 1991 bylo zaznamenáno 28.5 % monolingvních mluvčích baskičtiny starších 65 let, v roce 2016 statistiky naměřily pouze 20.4 %. ²¹ Tento rozdíl mezi mladší a starší generací bude pravděpodobně způsoben změnou vzdělávacího modelu, který byl do baskického školství integrován zákonem o normalizaci (*La Ley básica de normalización de uso de euskera*) v roce 1982. Tento vzdělávací systém nabízí žákům 3 možné studijní modely, z nichž každý začleňuje výuku v baskičtině (či baskičtiny) v určitém poměru. V současné době je nejrozšířenějším model D, který upřednostňuje baskičtinu a nabízí pár předmětů v kastilštině. Naopak nejméně běžným je model A, kde ve výuce převažuje kastilština. ²²

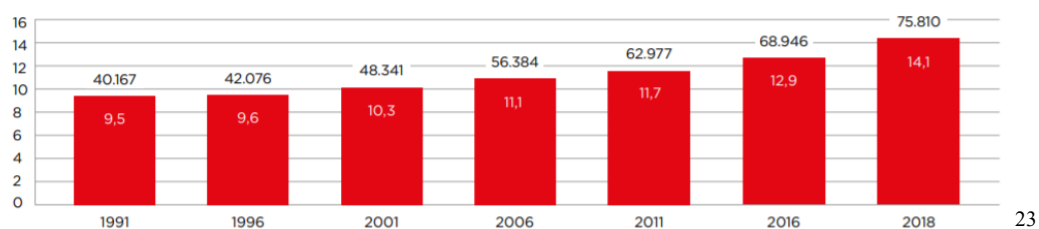
Statistiky autonomní oblasti Navarra z roku 2018 ukazují, že 14.1 % obyvatel ovládá baskičtinu na dobré úrovni, 8 % částečně rozumí baskicky a 77.9 % obyvatel nemá žádnou, nebo pouze malou znalost baskičtiny. Z následující tabulky můžeme vyčíst, že i v Navaře má znalost a užívání baskičtiny stoupající tendenci.

Tabla 1. Evolución del conocimiento de euskera. Navarra, 1991 - 2018

	VASCOHABLANTES (%)	VASCOHABLANTES RECEPTORES (%)	NO VASCOHABLANTES (%)	TOTAL (ABSOLUTOS)
1991	9,5	4,6	85,9	519.277
2016	12,9	10,3	76,8	640.647
2018	14,1	8,0	77,9	647.554

Fuente: VI Encuesta Sociolingüística, 2016, NASTAT y ESyCV, 2018.

Figura 2. Evolución de la población vascohablante. Navarra, 1991 - 2018

²¹ https://www.eustat.eus/estadisticas/tema_280/opt_0/tipo_1/ti_euskera/temas.html

²² ESTADÍSTICA DE ACTIVIDAD ESCOLAR DE LA C.A. DE EUSKADI [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z:

https://www.eustat.eus/elementos/ele0008400/not0008480_c.html#axzz2gUMlAdfU

²³ [online]. Copyright © [cit. 23.11.2021]. Dostupné z:

https://gobiernoabierto.navarra.es/sites/default/files/estudio_soiolinguistico_2018.pdf

4. TV3 – Katalánsko

Nejrozšířenější katalánský kanál **TV3** spadá pod katalánskou veřejnou společnost CCMA (*Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, 1983*), pod jejíž záštitou nalezneme také televizní kanály jako *El 33* (kulturní kanál), *Super 3* (kanál pro děti), *Esport3* (sportovní kanál) a *3/24* (informační kanál) či rádiové kanály, které však nebudou předmětem této práce. CCMA se na svých webových stránkách vyjadřuje ke své činnosti následovně:

„CCMA nabízí veřejnou audiovizuální službu, zaměřenou na propagaci, upevnění a šíření katalánské kultury a **jazyka**, a zároveň zrcadlí jejich rozmanitost. Média CCMA na území Katalánska pracují na posílení společného veřejného komunikačního prostoru s úmyslem svými aktivitami podpořit vazby mezi Baleárskými ostrovy, Valencií, oblastí La Franja de Poniente, severní Katalánskem, Andorou, oblastí la Alguer a Katalánskem.²⁴

Autonomní statut Katalánska (článek 146, 3. bod) ustanovuje, že Generalitat bude podporovat katalánský jazykový a kulturní pluralismus v médiích, pod což se také v roce 2007 podepsal prezident Generalitat, José Montilla i Aguilera (*LLEI 11/2007, d'11 d'octubre, de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals.*):

Veřejná audiovizuální komunikační služba spadající pod systém regionální správy Generalitat, v souladu se článkem 23.2. stanoveného zákona Ley 22/2005, spočívá v zpřístupnění občanům Katalánska audiovizuálního obsahu a dalších služeb, definovaných v programové smlouvě, kterou CCMA musí podepsat s vládou Generalitat a která je regulovaná článkem V. Tyto služby mají za cíl uspokojit demokratické, sociální a kulturní potřeby občanů, zaručit univerzální přístup k informacím, kultuře a vzdělání, **šířit a pozvedovat katalánský jazyk** a nabízet kvalitní zábavu.²⁵

²⁴ **Přeloženo z originálu:** La CCMA ofrece un servicio público audiovisual comprometido con la promoción, la consolidación y la expansión de la cultura y la lengua catalana, a la vez que refleja la diversidad. Los medios de la Corporación, referentes en el ámbito territorial de Cataluña, trabajan para fomentar un espacio común de comunicación y con la voluntad de reforzar los vínculos, mediante la cooperación y las actividades que le son propias, entre las Baleares, el País Valenciano, la Franja de Poniente, la Cataluña del Norte, Andorra, la Alguer y Cataluña.

²⁵ [online]. Dostupné z: <https://dogc.gencat.cat/ca/document-del-dogc/?documentId=415418>

Přeloženo z originálu: El servicio público de comunicación audiovisual de la Generalitat consiste, de acuerdo con el que establece el artículo 23.2 de la Ley 22/2005, en la puesta a disposición de los ciudadanos de Cataluña de un conjunto de contenidos audiovisuales y de los otros servicios que se determinen en el contrato programa que la Corporación Catalana de Medios Audiovisuales tiene que suscribir con el Gobierno de la Generalitat, y que es regulado por el capítulo V, orientados a satisfacer las necesidades democráticas, sociales y culturales de los ciudadanos, a garantizar un acceso universal a la información, la cultura y la educación, **a difundir y promocionar la lengua catalana** y a ofrecer un entretenimiento de calidad.

4.3. Financování TV3

Poněkud kontroverzním tématem posledních let je financování CCMA (a také tedy TV3). Na oficiálních webových stránkách se TV3 k financování programů CCMA vyjadřuje takto: „...*system financování je smíšený, a to prostřednictvím veřejných dotací a příjmu z reklamy*“²⁶ Veškerý rozpočet, který obdrží CCMA z veřejné podpory, musí projít schvalovacím procesem katalánskou vládou v rámci *Proyecto de ley de presupuestos de la Generalitat de Catalunya*. Veškeré dotace a příspěvky, které televize obdržela za uplynulé období, nalezneme na transparentním portálu televize TV3.²⁷ Veřejně dohledatelný oficiální dokument, týkající se rozpočtu katalánské vlády, ukazuje, že subvence ze strany Generalitat pro CCMA (2020) činí 245.189.239 euro²⁸, což je o 5 miliónů méně, než původně požadovali. V červnu 2021 prezidentka CCMA, Núria Llorach, při zasedání v parlamentu potvrdila, že je tento příspěvek nedostačující (stejně jako tomu bylo v předešlých letech) a požaduje po Generalitat další příspěvek na pokrytí chybějící částky.

V roce 2020 vyšlo najevo, že CCMA přijala subvenci ze strany neziskové organizace *Plataforma per la Llengua*, která na sebe upozornila především svou „špionážní“ akcí spojenou s odposloucháváním konverzací mladých lidí a dětí ve školách a na táborech, jež měla za cíl zjistit, v jakém jazyce komunikují. Obdržená částka 50.496 euro byla určena na šíření televizní kampaně na podporu katalánštiny. Tato utajovaná transakce vzbudila mezi občany velké obavy a často je vnímána jako korupce a nacionalistická propaganda. Znepokojující je také fakt, že 14.508 euro z celkové darované částky *Plataforma per la Llengua* sama obdržela jako dotace od různých zdrojů, které zahrnovali také Generalitat.

²⁶ Así és TV3 - TV3 sales. Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals - TV3 i Catalunya Ràdio [online]. Copyright © Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, SA [cit. 23.11.2021].

Dostupné z: <https://www.ccma.cat/tv3/sales/about-es/>

přeloženo z originálu: ...*su sistema de financiación es mixto, a través de la subvención pública y los ingresos publicitarios.*

²⁷ Pressupostos. Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals - TV3 i Catalunya Ràdio [online].

Copyright © Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, SA [cit. 23.11.2021]. Dostupné z:

<https://www.ccma.cat/corporatiu/transparencia/pressupostos/document/74/>

²⁸ Generalitat de Catalunya, [online]. Dostupné z:

http://aplicacions.economia.gencat.cat/wpres/AppPHP/2020/pdf/ART_CAS.pdf

4.4. Kritika kastilštiny v TV3

Jak jsme již zmínili v předešlé kapitole, jedním z hlavních cílů katalánské televize je podpora a šíření katalánského jazyka, což potvrzuje jak CCMA, tak i Generalitat. CCMA na svém portálu přesně popisuje, jak probíhá výběr jazyka užívaného ve vysílání a stanovuje katalánštinu jako hlavní sdělovací jazyk:

Jazykový obsah CCMA je distribuován mezi redakční příručku, uživatelskou příručku a jazykový portál ésAdir. Uživatelská příručka rozvíjí hlavní principy činnosti, které jsou formulovány redakční příručkou, a společně s ésAdir určuje kvalitní jazykový model, který musí charakterizovat média CCMA. Taktéž stanovuje způsob, kterým je zaručena jazyková kvalita a užití rozličných jazyků při šíření obsahu, počínaje **katalánštinou, jakožto hlavním dorozumívacím jazykem.**²⁹

Přestože je katalánština naprosto dominantním jazykem v TV3, v poslední době televize čelí kritice, která jí vyčítá „nadměrné“ používání kastilštiny v jejích programech. Výše zmiňovaná organizace *Plataforma per la Llengua* je jedním z hlavních aktérů, kteří se snaží „bojovat“ proti rozšiřování kastilštiny v katalánské televizi. Poté, co vyjádřili svou nespokojenost s kastilštinou v TV3, sepsali veřejnou petici „*Paremos la castellanización de TV3*“ (*Aturem la castellanització de TV3*)³⁰ ke které sbírají podpisy na sociálních sítích a ve které usilují o to, aby byly přiřazeny katalánské titulky ke všem jazykovým projevům v kastilštině. V současné době (8/2021) tato petice nasbírala 36 068 podpisů. V rámci této petice se *Plataforma per la Llengua* odvolává na výše zmíněné ustanovení v rámci *LLEI 11/2007, d'11 d'octubre, de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals.*:

²⁹ Llibre d'estil - CCMA. Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals - TV3 i Catalunya Ràdio [online]. Copyright © Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, SA [cit. 23.11.2021]. Dostupné z: <https://www.ccma.cat/llibredestil/>

Přeloženo z originálu: Los contenidos de lengua del libro de estilo de la CCMA es reparten entre la guía editorial, el manual de uso y el portal lingüístico ésAdir. El manual de uso desarrolla los grandes principios de actuación formulados por la guía editorial y define, conjuntamente con la ésAdir, el modelo de lengua de calidad que tiene que caracterizar los medios de la CCMA. Concreta, además, de qué manera es garantiza la calidad lingüística y se establece el uso de las varias lenguas en la difusión de contenidos, partiendo del catalán como lengua vehicular.

³⁰ [online]. Dostupné z: <https://canvia.cat/aturem-la-castellanitzacio-de-tv3/>

V katalánské veřejnoprávní televizi se vyskytuje stále více obsahu, který není v katalánštině. Tato situace se postupně zhoršuje do takové míry, že se začínáme obávat toho, že TV3 zapomíná jeden ze základních zásad tohoto řetězce, a to „šířit a propagovat katalánský jazyk“, tak jak uvádí zákon Ley 7/2019 (který doplňuje zákon Ley 11/2007), který v současné době spravuje CCMA.³¹

Plataforma per la Llengua na svých webových stránkách tvrdí, že nepříznivá ekonomická situace, kterou TV3 prochází, není důvodem k tomu, aby byl opomenut původní a základní úkol této katalánské televize, a to šířit katalánštinu mezi své diváky, a působení TV3 vnímá jako diskriminaci publika, které kastilsky nerozumí.

Zmiňovaná petice také zahrnuje výčet určitých pořadů, které jsou vnímány jako nejproblematictější. Mezi tyto pořady patří *Polonia*, *APM?*, *FAQS* a seriál *Drama*. Kritika se koncentrovala právě na pořad *Drama*, určený pro mladé publikum, ve kterém se katalánština vyskytuje pouze minimálně v určitých dialozích. Premiéra tohoto seriálu se dle webu RTVE³² daný den stala třetím nejsledovanějším pořadem na TV3. Své obavy o uchování katalánštiny v TV3 také vyjádřila katalánská vláda, která představuje hlavní zdroj rozpočtu CCMA. Členka výboru oddělení kultury Generalitat, Mariàngela Vilallonga, potvrdila, že vláda bude usilovat o udržení katalánského jazyka v těchto médiích: „*Občas na TV3 vidávám příliš mnoho kastilštiny. Již jsem upozornila na seriál Drama a jiné informativní programy. Musíme zajistit, aby se užívání katalánského jazyka neustále zvyšovalo, a TV3 má povinnost toto dodržovat.*“³³

³¹ [online]. Dostupné z: <https://canvia.cat/atorem-la-castellanitzacio-de-tv3/>

Přeloženo z originálu: Cada vez hay más contenidos emitidos en la televisión pública de Cataluña que no son en catalán. Esta situación se ha ido agravando progresivamente hasta el punto que nos preocupa profundamente que TV3 olvide uno de los principios fundacionales de la cadena: el de «difundir y promocionar la lengua catalana», tal como recoge la Ley 7/2019 (que modifica la Ley 11/2007), que actualmente rige la Corporación Catalana de Medios Audiovisuales.

^{32 32} [online]. Dostupné z: <https://www.rtve.es/playz/20200630/drama-tv3-exito-audiencia-debate-sobre-bilinguismo/2023786.shtml>

³³ Záznam celého rozhovoru nalezneme zde: Consellera Mariàngela Vilallonga "Ve mucho castellano en TV3" (Subtítulos en Español) - YouTube. YouTube [online]. Copyright © 2021 Google LLC [cit. 23.11.2021]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=EvRXPo5rZCI>
Přeloženo z originálu: A veces veo demasiado castellano en TV3. Les he dado un toque de atención por la serie Drama y otros programas informativos. Hemos de dar valor y hacer que el uso de la lengua catalana siga cada vez más alto y TV3 tiene la obligación de hacerlo

Nutno zmínit, že seriál *Drama* nespadá pod produkci TV3, nýbrž pod produkci celostátní televize RTVE, která jej také financovala. Zmíněné vyjádření katalánské vlády v podání Mariàngely Vilallongy, by tedy naopak mohlo být vnímáno jako politický útok, spojený s vnučováním separatistických tendencí do veřejné televize. Šéf katalánské opozice, člen strany Ciudadanos, Carlos Carrizosa, se k celé kauze ostře vyjádřil následovně:

Obranu tohoto jazyka (katalánštiny), ani kastilštiny, nehodláme nechat žádné radikální politické síle. Katalánština je v rukou všech katalánců a nebylo by správné, přenechat její obranu v rukou extrémistů, šovinistů a Talibánců, jako je paní Vilallonga.³⁴

Shrňme-li výše řečené, můžeme konstatovat, že TV3 představuje jedno z „bojišť“ mezi zastánci přiměřené přítomnosti kastilštiny v katalánském prostředí a těmi, kteří usilují o výhradní užívání katalánštiny (nelze zapomínat, že Katalánsko je součástí Španělska, takže např. požadavek uvádět katalánské titulky u pořadů, kde se mluví španělsky, tj. oficiálním jazykem státu, je velmi problematické a může být chápáno jako útok na celistvost státu). Celá věc má samozřejmě i ekonomický rozměr, proto se tolik diskutuje o financování TV3 (jde o veřejnou stanici, tj. měla by být určena všem obyvatelům a veřejné, státní finance by neměly být používány pro propagaci jednostranných názorů). V druhé části této práce se zaměříme na to, zda je poměr zastoupení kastilštiny v TV3 skutečně důvodem k obavám o udržení katalánštiny mezi katalánským publikem.

³⁴[online]. Dostupné z: <https://www.lavanguardia.com/series/20200630/482035809454/drama-tv3-serie-bilingue-castellano.html>

Přeloženo z originálu: Nosotros no dejaremos la defensa de este idioma y tampoco del castellano en ninguna fuerza política radical. El catalán es de todos los catalanes y lo haríamos mal si dejásemos esta defensa en manos de gente extremista, supremacista y talibán como la señora Vilallonga.

5. TVG – Galicie ³⁵

Článek 34 autonomního statutu Galicie ustanovuje, že autonomní oblast Galicie má nárok založit či regulovat svou vlastní televizní stanici (či jiná média), která bude plnit určité, předem stanovené cíle v zájmu daného regionu.

Za podmínek stanovených v předchozích odstavcích tohoto článku, může autonomní společenství regulovat, založit či podporovat svou vlastní televizní stanici, rozhlas a tisk, a všeobecně jakákoliv komunikační média, za účelem plnit své cíle.³⁶

V rámci článku 34 autonomní statut také přisuzuje autonomní oblasti povinnost spravovat onu televizi z legislativního hlediska. V Galicii je tímto televizním programem TVG (*Televisión de Galicia*), která spadá pod společnost CRTVG (*Corporación Radio e Televisión de Galicia*, 2016), jejímž předchůdcem byla *Compañía de Radio-Televisión de Galicia* (1985). Jak uvádí CRTVG na své oficiální webové stránce, základním cílem společnosti je: „...*zlepšovat a standardizovat užití našeho oficiálního jazyka, galicijštiny, a podporovat naši kulturu skrze galicijskou televizi (TVG) a galicijský rozhlas (RG) a skrze digitální média.*“³⁷

Vysílání TVG probíhá nepřetržitě 24 hodin denně a je dostupné pro zhruba čtyři miliony diváků na území severního Španělska (Galicie a okolí) a taktéž severní části Portugalska. Mezi programy, které TVG svým divákům nabízí, spadá zpravodajství, koncerty, kulturní pořady, soutěžní pořady, seriály, filmy, debatní pořady a sportovní přenosy.

³⁵ Veškeré informace ohledně TVG jsou získány z oficiální webové stránky CRTVG: <https://www.crtvg.es/crtvg/presentacion/a-crtvg/idioma/spa>

³⁶ **Přeloženo z originálu:** En los términos establecidos en los apartados anteriores de este artículo, la Comunidad Autónoma podrá regular, crear y mantener su propia televisión, radio y prensa y, en general, todos los medios de comunicación social para el cumplimiento de sus fines.

³⁷ **Přeloženo z originálu:** „...*mejorar y normalizar el uso de nuestro idioma oficial, el gallego, y promover nuestra cultura a través de la Televisión de Galicia (TVG) y la Radio Galega (RG) y de soportes digitales.*“

Zákon 9/2011 (*Ley 9/2011, de 9 de noviembre, de los medios públicos de comunicación audiovisual de Galicia*³⁸), který svým podpisem stvrdil prezident galicijské vlády, Alberto Núñez Feijóo, taktéž ve svém úvodu podotýká, že hlavním důvodem podpory CRTVG ze strany galicijské vlády je šíření a posilování galicijského jazyka:

... mezi další přijatá opatření, se společnosti RTVG připisuje právní, patrimoniální a organizační systém, který ji umožňuje přizpůsobovat vysílání a jeho zpřístupnění veřejnosti aktuálnímu technologickému vývoji a situaci na trhu. A to vše tak, aby byl poskytovatel této společnosti i nadále konkurenceschopný a byl tak účinným nástrojem pro strukturování galicijské identity, jakožto galicijského lidu a sloužil tak **k šíření a standardizaci jejího hlavního znaku, jímž je jazyk.**³⁹

Zmiňovaný zákon také zdůrazňuje, že právě galicijský jazyk představuje základ galicijské identity, a proto je třeba jej patřičně chránit a rozšiřovat. Samotný článek č. 6 (*Uso de la lengua gallega*) prohlašuje galicijštinu za hlavní komunikační jazyk společnosti CRTVG, jak na obrazovkách, tak i v rámci interní komunikace společnosti: „*Jazykem společnosti RTVG je galicijština: proto veškeré poskytované audiovizuální služby této společnosti a také interní komunikace s jejími zaměstnanci při zadávání a plnění projektů bude probíhat v galicijském jazyce.*“⁴⁰

³⁸ BOE.es - Agencia Estatal Boletín Oficial del Estado [online]. Copyright © [cit. 23.11.2021]. Dostupné z: <https://www.boe.es/buscar/pdf/2012/BOE-A-2012-549-consolidado.pdf>

³⁹ **Přeloženo z originálu:** ...entre otras medidas adoptadas, se le atribuye a la Corporación RTVG un régimen jurídico, patrimonial y organizativo que permite ajustar las emisiones y su penetración en el público a las evoluciones tecnológicas y tendencias del mercado. Todo eso para conseguir que la entidad prestadora siga siendo competitiva y, por tanto, un instrumento eficaz de vertebración de la identidad de Galicia como pueblo y de la difusión y normalización de su principal manifestación, que es la lengua.

⁴⁰ **Přeloženo z originálu:** La lengua de la Corporación RTVG es el gallego; por tanto, la prestación del servicio de comunicación audiovisual por parte de dicha sociedad y las comunicaciones que efectúe al personal dependiente de ella en el ejercicio de sus tareas serán en lengua gallega.

Na webových stránkách TVGE také nalezneme dokument „*CRITERIOS REITORES DA DIRECCIÓN EDITORIAL DA CORPORACIÓN RADIO E TELEVISIÓN DE GALICIA, S.A.*“⁴¹, který lze považovat za jakýsi oficiální řídicí manuál pro redakční tým CRTVG. V rámci tohoto dokumentu nalezneme také body spojené s užíváním jazyka v televizi. V první řadě je opět zmíněna důležitost užívání a šíření galicijštiny, v tomto případě se však klade důraz na propagaci galicijštiny především u mladé generace: „*Společnost RTVG musí pokračovat v hájení naší identity v zájmu lidu, a rozvíjet svůj hlavní princip, jímž je propagace, znalost a šíření galicijského jazyka, a to především mezi mladistvými a dětmi.*“⁴²

Právě začlenění galicijštiny do pořadů pro děti a mladistvé by mohlo způsobit pokles procenta neznalosti (či špatné znalosti) galicijského jazyka, které je (jak bylo zmíněno v kapitole 2.2.) podstatně vyšší u mladé generace než u starších lidí.

⁴¹[online]. Copyright © [cit. 23.11.2021]. Dostupné z: <https://www.crtvg.es/crtvg/portal-de-transparencia/informacion-institucional/referencias-legais/criterios-reitores-da-direccion-editorial-da-crtvg>

⁴² **Přeloženo z originálu:** La Corporación RTVG debe continuar defendiendo nuestra identidad como pueblo y a desarrollar, como uno de sus principales cometidos, la labor de promoción, conocimiento y difusión de la lengua gallega, fundamentalmente entre la juventud y la infancia.

5.1. Financování TVG

Zdroj financování společnosti CRTVG není žádným tajemstvím. Již v základním úvodním popisu této společnosti, na oficiálních webových stránkách, nalezneme informaci o tom, že hlavní část celkového rozpočtu tvoří především příspěvky a dotace ze strany samotné galicijské vlády v rámci jazykové politiky. Zbytek financí je pak doplněn příjmy z reklamních aktivit televize: „*Hlavní zdroj rozpočtu představuje autonomní galicijská vláda, a následně je doplněn příjmy z reklamy*“.⁴³

Možná podpora financování veřejné televize autonomní oblasti Galicie ze strany tamní vlády je taktéž zachycena v šestém doplňku galicijského autonomního statutu:

Náklady na konkrétní televizní programy, kterým se věnuje předchozí odstavec, jsou chápány jakožto základ pro stanovení dotací, které mohou být uděleny autonomnímu společenství Galicie, a to během prvních dvou let fungování nového kanálu.⁴⁴

Výše zmiňovaný zákon *Ley 9/2011* také v článku 41 potvrzuje podporu financování CRTVG ze strany vlády, a to za účelem dosažení stanovených cílů, týkající se především rozvoje a podpory galicijské kultury:

Financování společnosti RTVG se bude zakládat na smíšeném systému, skládajícím se z kompenzací za plnění poslání veřejné služby a z výnosů jejich aktivit a podílení se na reklamním trhu. **Kompenzace za plnění závazků veřejné služby budou hrazeny z rozpočtu autonomního společenství Galicie.** Tyto kompenzace budou poskytovány v ročním intervalu a nemohou překročit čisté náklady veřejné služby v určeném rozpočtovém období.⁴⁵

⁴³ Presentación da Corporación Radio e Televisión de Galicia (CRTVG) | CRTVG. Corporación Radio e Televisión de Galicia (CRTVG) | CRTVG [online]. Dostupné z:

<https://www.crtvg.es/crtvg/presentacion/a-crtvg/idioma/spa>

Přeloženo z originálu: „La aportación presupuestaria principal proveen del Gobierno autonómico de Galicia y se completa con ingresos por publicidad.“

⁴⁴ **Přeloženo z originálu:** El coste de la programación específica de televisión a que se refiere el párrafo anterior, se entenderá como base para la determinación de la subvención que pudiera concederse a la Comunidad Autónoma de Galicia, durante los dos primeros años de funcionamiento del nuevo canal.

⁴⁵ **Přeloženo z originálu:** La financiación de la Corporación RTVG se basará en un sistema mixto mediante la percepción de las compensaciones por el cumplimiento de la misión de servicio público, además de los ingresos y rendimientos de sus actividades y de la participación en el mercado de la publicidad. Las compensaciones por el cumplimiento de las obligaciones de servicio público se consignarán en los presupuestos de la Comunidad Autónoma de Galicia. Estas compensaciones tendrán carácter anual y no podrán superar el coste neto del servicio público prestado en el correspondiente ejercicio presupuestario.

Z transparentních údajů, zveřejněných na portálu CRTVG⁴⁶, lze vyčíst, že příspěvek ze strany vlády autonomní oblasti Galicie v roce 2021 činí 103.478.478 euro, což je o 0.5 % větší suma než předešlý rok. Nejvyšší částku však CRTVG obdržela v roce 2009, a to 124.351.995 euro. Čistý zisk televize za rok 2020 činil 46.135.514 euro, čímž byl také dodržen následující bod číslo tři článku 41 ze zákona *Ley 9/2011*:

... za čisté náklady je považován rozdíl mezi celkovými náklady a příjmy z ostatních aktivit. Pokud se po roční uzávěrce zjistí, že poskytnuté kompenzace přesahují čisté náklady vynaložené v daném období, bude přebytečná částka stržena z rozpočtu kompenzace na následující období.⁴⁷

Taktéž zákon o jazykové normalizaci (*Ley 3/1983, de 15 de junio, de normalización lingüística*) v článku č. 4 přislíbujе finanční podporu ze strany vlády: „*Galicijská vláda poskytne ekonomickou a materiální podporu komunikačním médiím, která nejsou obsažena v předchozím článku a která pravidelně a progresivně užívají galicijštinu.*“⁴⁸

⁴⁶ CRTVG en cifras | CRTVG. Corporación Radio e Televisión de Galicia (CRTVG) | CRTVG [online]. Dostupné z: <https://www.crtvg.es/crtvg/portal-de-transparencia/actividade-corporativa/orzamentos/evolucion-orzamentaria-e-da-achega-institucional>

⁴⁷ **Přeloženo z originálu:** se considera coste neto la diferencia entre los costes totales y sus otros ingresos distintos de las compensaciones. Si al cierre de un ejercicio se constatase que la compensación supera el coste neto incurrido en tal período, el montante en exceso se minorará de la compensación presupuestada para el ejercicio siguiente a aquel en el que se produjo tal exceso.

⁴⁸ BOE.es - Agencia Estatal Boletín Oficial del Estado [online]. Copyright © [cit. 23.11.2021]. Dostupné z: <https://www.boe.es/buscar/pdf/1983/DOG-g-1983-90056-consolidado.pdf>
Přeloženo z originálu: El Gobierno Gallego prestará apoyo económico y material a los medios de comunicación no incluidos en el artículo anterior que empleen el gallego de una forma habitual y progresiva

5.2. Galicijská jazyková politika

Nahlédneme-li na internetový portál *O portal da lingua galega*, který je veden pod záštitou galicijské vlády (*Xunta de Galicia*), nalezneme všeobecný plán normalizace galicijského jazyka (*Plan xeral de normalización da lingua galega*). Jedním ze sektorů, kterému se tento plán věnuje, je právě sektor komunikačních médií. Dle dostupných údajů byl tento plán sestaven a vydán v roce 2006, jde tedy o relativně starý dokument, až dosud však nebyl aktualizován či upraven, můžeme jej tedy považovat za plně platný i dodnes (2021).

Tento plán je sestaven formou vytyčení slabých a silných bodů určité společnosti (v tomto případě se budeme dále zabývat pouze společností CRTVG) a následným stanovením konkrétního opatření, které by mohlo slabé body eliminovat. Povšimněme si, že je neustále kladen důraz na důležitost šíření galicijštiny mezi mladé lidi. Jednou z prvních zmiňovaných slabin galicijské televize je nedostatek programů věnovaných rozvoji galicijské kultury, a to především těch, které by byly věnovány publiku mladé generace. Dalším problémem je to, že ne vždy je jazykový model předáván kvalitně a správně. Jako řešení vláda požaduje adaptaci programů a témat potřebám moderního světa tak, aby zaujala i mladší generace. Taktéž požaduje po všech zaměstnancích CRTVG určitou úroveň galicijštiny, potvrzenou patřičným vzděláním, aby se tak zkvalitnil jazykový projev, který je v rámci programů televize (či rádia) předáván galicijským divákům. Bod 3.1.5. tohoto plánu také doporučuje vysílat programy týkající se přímo jazyka, či programy které u diváka vyvolají zájem o galicijštinu: „3.1.5. *Vysílat na TVG programy o jazyce, které budou precizní, zábavné a vyvolají zájem o jazyk*“⁴⁹

⁴⁹ Información | Xunta de Galicia. [online]. Dostupné z: https://www.lingua.gal/c/document_library/get_file?folderId=1647062&name=DLFE-8925.pdf

Přeloženo z originálu: 3.1.5. Emitir programas en la TVG sobre la lengua, que tengan rigor, amenidad y que generen interés alrededor de la lengua.

V roce 2013 vyšla na povrch kontroverzní kauza, spojená právě s jazykovou politikou TVG. Moderátorka této galicijské televize se během vánoční reportáže dotazovala lidí na ulici na jejich vánoční tradice. Když ji jedna z dotázaných žen začala odpovídat v kastilštině, moderátorka ji rychle zastavila a okřikla ji, že musí odpovídat v galicijštině. Reportérka argumentovala slovy, že se jedná o nařízení z vrchu a že nemohou přijímat odpovědi od lidí, kteří nemluví galicijsky. Proti takovému vystupování se výrazně ohradila iniciativa Galicia Bilingüe, která se snaží bojovat o zachování jazykové pestrosti v Galicii.⁵⁰

Také v roce 2020 došlo ke kontroverzi spojenou s diskriminací kastilského jazyka. A to v pořadu *Mailicia noticias*, kdy si moderátoři během parodické scénky dělali srandu z kastilsky hovořících lidí, které, jak vyplynulo z kontextu dané scénky, vykreslili jako mnohem horší lidi než násilníky. Asociace *Hablamos Español* se proti tomuto vystupování pořadu ohradila a požadovala po TVG veřejnou omluvu všem kastilsky hovořícím (ať už španělským turistům či Galicijcům), které se však nedočkala.

V následujících analýzách se pokusíme zjistit, jaké je reálné užívání jazyků v této televizi a zda je kastilština opravdu potlačována. Taktéž se zaměříme na programy pro mladistvé, abychom si ověřili, zda se TVG skutečně zaměřuje na začlenění galicijštiny do tohoto typu programů.

⁵⁰ La TV autonómica de Galicia no permite el castellano. Crónica Global :: Noticias sobre Cataluña y actualidad empresarial [online]. Copyright © CRÓNICA GLOBAL MEDIA, SL. Todos los derechos reservados [cit. 23.11.2021]. Dostupné z: https://cronicaglobal.espanol.com/politica/la-tv-autonomica-de-galicia-no-permite-opiniones-de-gente-que-no-hable-en-gallego_3248_102.html

6. ETB – País Vasco

EITB - *Euskal Irrati Telebista*, neboli *Radiotelevisión Vasca* je baskická společnost, která provozuje baskické rádiové kanály, a především také veřejnou baskickou televizní stanici ETB. Televize ETB vznikla v roce 1992, tedy tři roky poté, co byl schválen autonomní statut Baskicka, který v článku 19 ustanovuje, že Baskicko může založit a spravovat svou vlastní veřejnou televizní stanici (či jiná komunikační média), která bude mít za úkol sledovat určité cíle: „*V souladu s ustanoveními prvního odstavce tohoto článku, může Baskicko regulovat, založit či podporovat svou vlastní televizní stanici, rozhlas a tisk, a všeobecně jakákoliv komunikační média, za účelem plnit své cíle.*“⁵¹

Autonomní statut Baskicka také přisuzuje baskické vládě povinnost spravovat tyto média z legislativního hlediska, proto vznikl zákon o založení společnosti EITB (*Ley 5/1982, de 20 de mayo, de creación del Ente Público "Radio Televisión Vasca"*), který mimo jiné také konkrétně definuje výše zmiňované cíle a hlavní principy společnosti EITB, mezi které patří především šíření baskického jazyka:

Podpora baskické kultury a jazyka, stanovující základní principy plánu užívání baskičtiny, s ohledem na nutnost vyvážit globální nabídku rozhlasového a televizního vysílání v baskickém jazyce na území autonomního společenství.⁵²

⁵¹ BOE.es - Agencia Estatal Boletín Oficial del Estado [online]. Copyright © [cit. 23.11.2021]. Dostupné z: <https://www.boe.es/buscar/pdf/1979/BOE-A-1979-30177-consolidado.pdf>

Přeloženo z originálu: De acuerdo con lo dispuesto en el párrafo primero de este artículo, el País Vasco podrá regular, crear y mantener su propia televisión, radio y prensa, y, en general, todos los medios de comunicación social para el cumplimiento de sus fines.

⁵² https://noticias.juridicas.com/base_datos/CCAA/pv-l5-1982.html#c1

Přeloženo z originálu: La promoción de la Cultura y lengua vasca, estableciendo a efectos de la utilización del euskera, los principios básicos de programación teniendo presente la necesidad de equilibrio a nivel de oferta global de emisiones radiotelevisivas en lengua vasca en la Comunidad Autónoma.

Tento výše zmiňovaný zákon však také bere v potaz jazykový pluralismus a přikazuje společnosti EITB tento fakt respektovat a chránit: „*Respetovat rovnost, politický, náboženský, sociální, kulturní a jazykový pluralismus.*“⁵³

K tomuto jazykovému pluralismu se také EITB vyjadřuje v manuálu svého programu, dostupném na webových stránkách, a zavazuje se k nabídce programů jak v baskičtině, tak v katalánštině: „*Skupina EiTb přispívá k vyvážení audiovizuální nabídky kanálů v baskičtině a kastilštině, čímž napomáhá vyvážení nabídky a standardizaci komunikačních médií v baskičtině.*“⁵⁴

Pod ETB spadají stanice ETB1 (všeobecný kanál vedený v baskičtině), ETB2 (všeobecný kanál vedený v kastilštině), ETB3 (kanál pro děti vedený v baskičtině) a ETB4 (zábavný kanál vedený v baskičtině i kastilštině). Mohli bychom tedy již na první pohled potvrdit, že ETB skutečně dodržuje zmiňovaný zákon o udržení vícejazyčnosti na baskických obrazovkách.

⁵³ **Přeloženo z originálu:** „El respeto al principio de igualdad, al pluralismo político, religioso, social, cultural y lingüístico.“

⁵⁴ EITB Euskal Irrati Telebista [online]. Copyright © [cit. 23.11.2021]. Dostupné z: <https://www.eitb.eus/multimedia/corporativo/documentos/Lineas-Generales-Programacion-Programazio-Lerro-Orokorrak-2013-07-23.pdf>

Přeloženo z originálu: El Grupo EiTb contribuye a equilibrar la oferta audiovisual de canales en euskera y castellano. Con ello se favorece el equilibrio de la oferta y la normalización de los medios de comunicación en euskara.

Bod č. 1.4. manuálu programu EITB⁵⁵ však zmiňuje, že i v rámci stanic vedených v kastilštině bude kladen důraz na viditelnost baskičtiny, a to s cílem o normalizaci a upevnění tohoto minoritního jazyka:

V rámci podpory normalizace baskičtiny a s ohledem na postupné rozšiřování znalosti baskičtiny budou média v kastilštině přirozeně zviditelňovat baskičtinu, čímž pomohou poukázat na to, že je Baskicko vícejazyčná společnost.⁵⁶

ETB v rámci své jazykové politiky také přisuzuje velkou důležitost bezchybnému užívání (baskického) jazyka: „*Bude postaráno o správné užití jazyka určeného ke komunikaci a k efektivnímu navázání kontaktu s širokým a různorodým publikem, a to jak v baskičtině, tak i v kastilštině*“⁵⁷ Aby televize dosáhla šíření co nejkvalitnějšího jazykového projevu, kolektivní smlouvou (*Convenio Colectivo*)⁵⁸ přislíbujícím svým zaměstnancům různé vzdělávací alternativy, jako například plně hrazené kurzy baskičtiny: „*Stálí zaměstnanci budou mít na výběr z následujících možností, jak se naučit či zdokonalit v baskičtině, a to za níže popsaných pracovních podmínek:...*“⁵⁹

⁵⁵ EITB Euskal Irrati Telebista [online]. Copyright © [cit. 23.11.2021]. Dostupné z: <https://www.eitb.eus/multimedia/corporativo/documentos/Lineas-Generales-Programacion-Programazio-Lerro-Orokorrak-2013-07-23.pdf>

⁵⁶ **Přeloženo z originálu:** En el marco de la contribución a la normalización del euskera y considerando la progresiva generalización del conocimiento euskara, los medios en castellano irán ofreciendo visibilidad al euskera de forma natural, contribuyendo a mostrar que el País Vasco es una sociedad multilingüe.

⁵⁷ Bod 1.2.: EITB Euskal Irrati Telebista [online]. Copyright © [cit. 23.11.2021]. Dostupné z: <https://www.eitb.eus/multimedia/corporativo/documentos/Lineas-Generales-Programacion-Programazio-Lerro-Orokorrak-2013-07-23.pdf>

Přeloženo z originálu: „Cuidará el correcto uso del lenguaje para comunicar y conectar de forma eficaz con una audiencia masiva y heterogénea tanto en euskera como en castellano.“

⁵⁸ Článek 51: EITB Euskal Irrati Telebista [online]. Dostupné z: https://www.eitb.eus/multimedia/corporativo/documentos/ETBko_Lan_Hitzarmena_Convenio_Colectivo_2019.pdf

⁵⁹ **Přeloženo z originálu:** “El personal fijo tendrá opción a las siguientes vías para el aprendizaje o mejora del euskera y en las condiciones laborales que se detallan a continuación:...”

6.1. Financování ETB

Ley 5/1982, de 20 de mayo, de creación del Ente Público "Radio Televisión Vasca" ustanovuje, že financování radiotelevizní společnosti EITB bude podporováno z celkového rozpočtu autonomní společnosti Baskicka:

Společnost „Radio Televisión Vasca“ a veřejné společnosti, které spravují její služby, budou financovány z veřejného rozpočtu autonomního společenství Baskicka a také prostřednictvím příjmů a výnosů z aktivit, které vykoná.⁶⁰

Na webových stránkách EITB.eus taktéž nalezneme vyjádření této společnosti k jejich finančnímu systému:

Finanční systém společnosti ETB je smíšeného charakteru. Výše veřejného finančního příspěvku je stanovena v programové smlouvě, která zároveň zavazuje k tomu, že užitím ekonomických prostředků nebude způsoben rozpočtový schodek či zadlužení.

Samotné financování závisí na příjmech z prodeje reklamy a příjmech z ostatních aktivit. Proto je odhadovaný roční rozpočet stanoven na základě tohoto smíšeného financování s podmínkou, že náklady nikdy nepřekročí příjmy.⁶¹

Dle zákona o schválených rozpočtech Baskicka pro rok 2021 (*Ley 1/2021, de 11 de febrero, por la que se aprueban los Presupuestos Generales de la Comunidad Autónoma de Euskadi para el ejercicio 2021*)⁶², činí dotace společnosti EITB ze strany vlády činí 154.234.905 euro.

⁶⁰ Článek 45: https://noticias.juridicas.com/base_datos/CCAA/pv-15-1982.html#c1

Přeloženo z originálu: El Ente "Radio Televisión Vasca" y las Sociedades Públicas gestoras de sus servicios, se financiarán con cargo a los Presupuestos Generales de la Comunidad Autónoma del País Vasco y mediante los ingresos y rendimientos de las actividades que realicen.

⁶¹El contrato programa del grupo EITB | EITB Contrato programa. EITB Euskal Irrati Telebista [online]. Copyright © EITB [cit. 23.11.2021]. Dostupné z: <https://www.eitb.eus/es/grupo-eitb/estrategia-y-gestion/contrato-programa/>

Přeloženo z originálu: El régimen financiero de EITB y sus sociedades es de carácter mixto. En el Contrato Programa, se establece la cuantía de la aportación financiera pública y obliga a que los balances económicos no generen déficit ni endeudamiento.

La financiación propia depende de los ingresos por venta de publicidad y otros ingresos. Por tanto, el presupuesto de explotación anual se establece en base a esta financiación mixta, con la condición de que el gasto nunca sea superior al ingreso.

⁶² BOE.es - BOE-A-2021-3764 Ley 1/2021, de 11 de febrero, por la que se aprueban los Presupuestos Generales de la Comunidad Autónoma de Euskadi para el ejercicio 2021.. BOE.es - Agencia Estatal Boletín Oficial del Estado [online]. Dostupné z: https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2021-3764

6.2. Baskická jazyková politika

Jazyková situace baskičtiny je poněkud komplikovaná a vzniká čím dál tím víc iniciativ, které bojují za posílení a udržení tohoto náročného jazyka. Jednou nejznámějších a největších iniciativ je *Euskalgintzaren Kontseilua*. Toto seskupení, které působí od roku 1998, je tvořeno více než třiceti asociacemi, které společně bojují za urychlení normalizace a ustálení baskičtiny, jež považují za prostředek ke stmelení a sjednocení baskické společnosti.⁶³

V červnu roku 2021 vydali Euskalgintzaren Kontseilua stanovisko s názvem *Batuz aldatu* (v překladu „modificar sumando“), jehož hlavním cílem je „vytvořit podmínky pro snadné užívání baskičtiny“⁶⁴, jak sami tvrdí v úvodu tohoto článku:

Hlavním cílem bude vytvoření podmínek pro snadné užívání baskičtiny. Aby kdokoliv, kdo bude chtít, mohl bez omezení komunikovat v baskičtině, bude zapotřebí zaručit jazyková práva ve všech sférách.⁶⁵

Je třeba především umožnit občanům vyjadřovat se, v jakém jazyce chtějí, a to tak, aniž by vznikla jazyková bariéra, která by mohla zabránit komunikaci v baskičtině. Jako jeden z hlavních pilířů vyzdvihují důležitost zařazení baskičtiny do vzdělávacích systémů a šíření tohoto jazyka mezi mladými a dětmi. Tento dokument byl podepsán 103 členy, kteří usilují o renovaci baskické jazykové politiky: „*Data ukazují, že současná jazyková politika zdolala kus cesty, avšak k dalšímu kroku potřebuje projít modernizací a obnovením tak, aby byla efektivní pro dosažení zmiňovaných cílů*“⁶⁶

⁶³ Euskararen gizarte erakundeen bilgunea [online]. Dostupné z: <https://kontseilua.eus/quienes-somos/>

⁶⁴ [online]. Copyright © [cit. 23.11.2021]. Dostupné z: https://mcusercontent.com/7cf576d3362d2ef47e4f3af/files/9790b102-646b-23e0-e02b-6b2ecb0ee60c/BATUZ_ALDATU_CAS_EUS.pdf

⁶⁵ **Přeloženo z originálu:** El objetivo principal será crear condiciones para un uso cómodo del euskara. Para ello, deberán garantizarse los derechos lingüísticos en todos los ámbitos, de modo que cualquier persona que quiera hacerlo, no tenga ningún inconveniente.

⁶⁶ **Přeloženo z originálu:** "Los datos demuestran que las políticas lingüísticas vigentes han recorrido un camino, pero que para dar un nuevo salto se deben actualizar y renovar, haciéndolas efectivas para el logro de los objetivos acordados".

Také bych ráda podotkla, že veškeré texty a dokumenty týkající se kapitoly 5, jsou jak na webových stránkách EITB, tak na webových stránkách týkajících se jazykové politiky, uvedeny vždy v baskičtině i kastilštině tak, aby byly přístupné i občanům s nižší úrovní baskičtiny.

7. TVE – celostátní veřejnoprávní televize

Rádi bychom pro zajímavost představili také jazykovou politiku celostátní televizní stanice TVE. Z kapacitních důvodů se však v této práci nebudeme zabývat analýzou jazykového projevu v této televizi a necháváme tak k tomuto tématu otevřený prostor pro jiné práce.

V manuálu⁶⁷ společnosti RTVE (*Radio y Televisión Española*), která zaštituje televizní stanici TVE, nalezneme záložku „*lenguaje*“, ve které jsou stručně shrnuty jazykové ideály, které tato televize zastává a hájí. Hned v první větě tohoto článku se dozvídáme, že jedním z hlavních záměrů RTVE je šíření a promování kastilského jazyka, ale taktéž podpora jazyků kooficiálních.

Ustanovuje se, že hlavním cílem společnosti RTVE bude šíření a podpora kastilštiny, a to jak na národní, tak na mezinárodní úrovni, stejně tak jako **podpora ostatních kooficiálních jazyků**.⁶⁸

Článek 18, zákona BOE 157 de 30/06/2008⁶⁹, se také vyjadřuje k jazykové stránce během přenosů společnosti RTVE, přičemž opět zmiňuje podporu a šíření kooficiálních jazyků, a to především v případech, kdy je možno daný program vysílat v kastilštině a kooficiálním jazyce zároveň.

Jak národní, tak mezinárodní podpora a šíření kastilštiny bude hlavním cílem společnosti RTVE, a stejně tak podpora ostatních kooficiálních jazyků, a to především v případech, kdy je technicky možné šířit různé jazyky v rámci jednoho programu současně. Správné užívání všech těchto jazyků je hlavním požadavkem obsahové produkce společnosti RTVE, a to především v případech správného užití toponym tak, aby byly v souladu s platnými právními řády.⁷⁰

⁶⁷ <https://manualdeestilo.rtve.es/el-lenguaje/>

⁶⁸ **Přeloženo z originálu:** El Mandato-marco a la Corporación RTVE establece que la promoción y difusión nacional e internacional del castellano será un objetivo esencial de la Corporación RTVE, así como el apoyo al resto de las lenguas cooficiales.

⁶⁹ BOE.es - Agencia Estatal Boletín Oficial del Estado [online]. Copyright © [cit. 23.11.2021]. Dostupné z: <https://www.boe.es/boe/dias/2008/06/30/pdfs/A28833-28843.pdf>

⁷⁰ **Přeloženo z originálu:** La promoción y difusión nacional e internacional del castellano será un objetivo esencial de la Corporación RTVE, así como el apoyo al resto de las lenguas cooficiales especialmente cuando la tecnología permita la difusión simultánea de distintas lenguas para una misma obra o programa. La utilización correcta de todas ellas es una exigencia fundamental de la producción de contenidos de la Corporación RTVE. Ésta será especialmente escrupulosa en el respeto a la toponimia conforme a la legalidad vigente.

Tento zmiňovaný článek 18. taktéž přislíbuj, že veškeré teritoriální přenosy budou vysílány v jazyce odpovídajícím dané autonomní oblasti: „*Teritoriální přenosy společnosti RTVE proběhnou v kooficiálním jazyce odpovídajícím jazykové skutečnosti dané autonomní oblasti*“⁷¹

Článek 23., téhož dokumentu, pak stanovuje, že by měli být informativní přenosy v kooficiálním jazyce pomocí titulků překládány také do kastilštiny tak, aby byla předávaná informace srozumitelná i publiku, které daný jazyk neovládá.

Ústní projev v kooficiálních jazycích, které předávají zprávy (či informace), by měli vždy kdy je to možné, počítat s odpovídající podporou titulků v kastilštině, aby byla předávaná zpráva pro celé publikum správně srozumitelná.⁷²

V odstavci „c“ článku 32. RTVE konstatuje, že programy probíhající v kooficiálních jazycích mohou být taktéž začleněny do mezinárodního vysílání. Domníváme se, že tato distribuce minoritních jazyků za hranice Španělska může pro dané autonomní oblasti představovat silný potenciál k upevnění pozice daného jazyka ve světě a posílení identity dané kultury.

Zákon Ley 7/2010, de 31 de marzo, General de la Comunicación Audiovisual⁷³ také povoluje autonomním oblastem schvalovat doplňující normy za účelem propagace daného kooficiálního jazyka:

Autonomní společenství s vlastním jazykem mohou v rámci své působnosti schvalovat doplňující normy audiovizuálních služeb, a to za účelem podpory audiovizuální produkce ve svém vlastním jazyce.⁷⁴

⁷¹ **Přeloženo z originálu:** Las emisiones territoriales de la Corporación RTVE se harán en la lengua cooficial en función de la realidad lingüística de cada Comunidad Autónoma.

⁷² **Přeloženo z originálu:** La expresión oral en las lenguas cooficiales que ofrezcan los informativos deberá contar, siempre que sea posible, con la correspondiente apoyatura de subtítulos en castellano para la correcta comprensión del mensaje por el conjunto de la audiencia.

⁷³ <https://www.rtve.es/contenidos/corporacion/BOE-A-2010-5292-consolidado.pdf>

⁷⁴ **Přeloženo z originálu:** Las Comunidades Autónomas con lengua propia podrán aprobar normas adicionales para los servicios de comunicación audiovisual de su ámbito competencial con el fin de promover la producción audiovisual en su lengua propia.

8. Jazykové zastoupení v jednotlivých televizích v praxi

Shrneme-li si jazykové politiky všech výše zmiňovaných autonomních televizí, můžeme konstatovat, že se každá z nich snaží podporovat a vyzdvihoval svůj kooficiální jazyk, který je vždy vnímán jako hlavní znak dané autonomní kultury. Mohli bychom říci, že je v tomto případě užívání daného jazyka v televizích považováno za účinný nástroj k jeho šíření a k upevnování jeho pozice. Otázkou ovšem zůstává, zda berou tyto televize dostatečně v potaz to, že i kastilský jazyk je oficiálním jazykem na daném území. Přihlédneme-li k faktu, že je fungování jednotlivých televizí dotováno ze strany státu, čistě teoreticky by měl být poměr kastilštiny a kooficiálního jazyka vyrovnaný, aby tak daná televize aspoň částečně uspokojila každého diváka bez ohledu na to, zda ovládá daný kooficiální jazyk. Z následujících analýz se pokusíme vysledovat, zda se tato snaha bránit a vyzdvihoval kooficiální jazyk nepřibližuje k překročení rozumné hranice a zda díky těmto propagandistickým tendencím nedochází k útlaku kastilského jazyka.⁷⁵

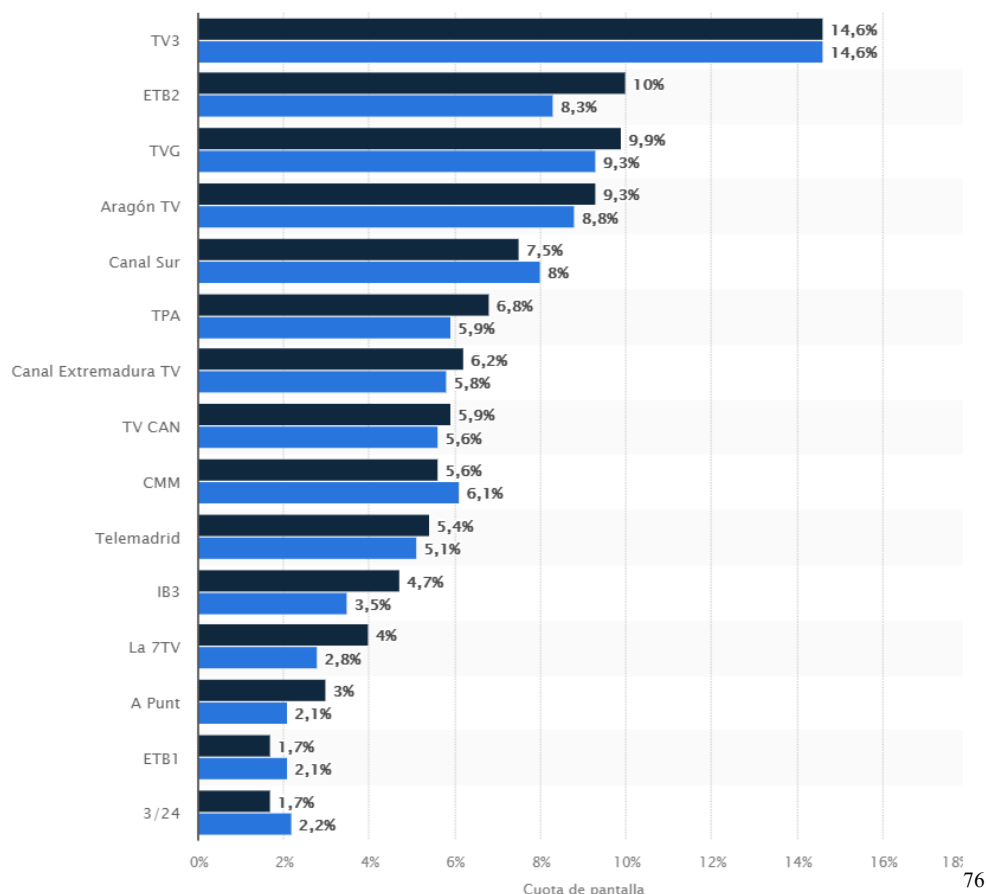
Nyní, když jsme načrtli teoretický rámec tématu, které je předmětem této práce, se budeme snažit vysledovat poměr zastoupení jednotlivých jazyků v konkrétních televizích, přičemž se budeme soustředit také na titulky a dabing u jednotlivých typů programů. Tuto analýzu budeme provádět na televizních programech, dostupných z příslušných webových stránek.

⁷⁵Taktéž španělská ústava v třetím bodě dvacátého článku klade důraz na dodržování španělského jazykového pluralismu v rámci komunikačních médií:

Zákon bude regulovat organizaci a parlamentární kontrolu sdělovacích médií závislých na státu nebo na jakémkoliv jiném veřejném subjektu, a bude zaručovat zpřístupnění těchto médií významným sociálním a politickým skupinám, a to respektující pluralismus španělské společnosti a různých španělských jazyků

Přeloženo z originálu: La ley regulará la organización y el control parlamentario de los medios de comunicación social dependientes del Estado o de cualquier ente público y garantizará el acceso a dichos medios de los grupos sociales y políticos significativos, respetando el pluralismo de la sociedad y de las diversas lenguas de España
BOE.es - BOE-A-1978-31229 Constitución Española.. BOE.es - Agencia Estatal Boletín Oficial del Estado [online]. Dostupné z: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1978-31229>

Dříve, než se pustíme do samotné analýzy, bych zde ráda přiložila statistickou tabulku, která signalizuje nejsledovanější autonomní televize roku 2019 (světle modrý indikátor) a 2020 (tmavě modrý indikátor).

Nejsledovanější autonomní televizí za rok 2020 je katalánská televize TV3, na druhé příčce se pak umístil baskický kanál ETB2, který je kompletně vedený v kastilském jazyce, třetí nejsledovanější je galicijská televizní stanice TVG, přičemž baskická stanice vedená v baskickém jazyce, ETB1, je druhou nejméně sledovanou autonomní stanicí. Určitě zde hraje velkou roli počet mluvčích daného jazyka, který je bezpochyby nejnižší u baskičtiny, což bude s největší pravděpodobností důvodem umístění stanice ETB1 na předposlední příčce ve sledovanosti. Považujeme však za velmi zajímavé brát tuto

⁷⁶ Canales TV autonómicos más vistos España 2019-2020 | Statista. Statista: el portal de estadísticas para datos de mercado, investigaciones de mercado y estudios de mercado [online]. Copyright © Statista 2021 [cit. 23.11.2021]. Dostupné z: <https://es.statista.com/estadisticas/480694/canales-autonomicos-de-television-en-espana-por-cuota-de-pantalla/>

statistiku v potaz při pohlížení na uchopení jazykové stránky jednotlivými televizními společnostmi a jejich postavení vůči kastilskému jazyku.

8.1. Jazykový projev v televizi TV3

Jednou z hlavních relací, na kterou jsme se při provádění analýzy této katalánské televize soustředili, je televizní zpravodajství. Právě televizní noviny totiž poskytují všeobecné informace, které by měly být přístupné co nejširšímu publiku a měly by se tak vnitřním uspořádáním blížit jazykovému ideálu. Na všeobecném kanálu TV3 jsou televizní noviny vysílány třikrát denně, a to v 7:30 hodin ráno, ve 14:30 a ve 21:00. Všeobecně platí, že každý z moderátorů, v jakémkoliv vysílacím čase, komentuje události vždy bez výjimek v katalánštině. Určitě však není pravidlem, že bychom se během televizních zpráv nemohli setkat s kastilštinou. Například, když je v reportáži použit videozáznam z reportáží celostátní španělské televize (či jiné televize), kde se vyskytuje mluvené slovo v kastilštině, je tento záznam použit bez jakékoliv jazykové úpravy. Taktéž rozhovory s kastilsky hovořícími jsou vysílány bez jakýchkoliv titulků či dabingu, avšak popisky těchto rozhovorů či vypůjčených videozáznamů jsou na obrazovce uvedeny vždy v katalánštině. Jestliže jsou do reportáží zařazeny rozhovory v cizích jazycích, odpovědi respondentů jsou vždy ponechány v originálním znění a jsou k nim přiřazeny doprovodné titulky v katalánštině. Do časového úseku televizních zpráv, který trvá vždy cca jednu hodinu, je zařazena také pasáž se sportovními novinkami a také úsek, věnovaný předpovědi počasí. Předpověď počasí je moderátorkou vedena vždy v katalánském jazyce, a taktéž veškeré popisy týkající se předpovědi jsou uvedeny v katalánštině. Rovněž moderátor sportovních zpráv předává divákům informace v katalánštině, pokud se však v reportáži objeví rozhovor s kastilsky hovořícím hráčem či hráčkou, jazyková stopa zůstává opět bez překladu.

Mohli bychom říci, že v programu televize TV3 převládá zpravodajství různého typu, a to především v dopoledních hodinách. Mimo výše zmiňované hlavní zprávy jsou do programu zařazeny různá „doprovodná“ menší zpravodajství či debaty cílené na aktuální témata. U těchto zpráv taktéž platí komunikace výhradně v katalánštině a kastilštinu zde nalezneme maximálně okrajově. Veškerý jazykový projev v cizím jazyce je v těchto relacích taktéž přeložen pomocí doprovodných titulků v katalánštině a jazyková stopa je ponechána v originálním jazyce.

Na jednu zajímavost jsme narazili během vysílání regionálních zpráv (*telenotícies comarques*), které přináší novinky z jednotlivých regionů Katalánska. Během analýzy jazyka jsme u tohoto pořadu narazili na „pouliční“ rozhovory s Katalánci, kterým byly kladeny otázky, na které někteří z dotázaných odpovídali v kastilštině. Tento fakt poukazuje na to, že moderátoři nepřikazují respondentům, v jakém jazyce musí na kladené otázky odpovídat (jako tomu bylo např. v Galicii – viz. kapitola 4.2.) a zachovávají tak svobodnou volbu jazyka (a samozřejmě to nepřímě vypovídá i o tom, že jsou v Katalánsku obyvatelé, kteří na katalánsky položenou otázku odpovídají kastilsky, což je ze sociolingvistického hlediska relevantní).

Objevili jsme také programy, které jsou vysílány výhradně v katalánštině. Mezi tyto programy patří například pořad o vaření *Cuines* (Kuchyně), kde kuchař celý proces vaření komentuje v katalánštině a taktéž popisy receptů jsou na obrazovce zobrazeny v katalánském jazyce. Dalším pořadem, ve kterém nenarazíme na kastilštinu, je zábavní pořad *Tot es mou* (Vše je v pohybu) který se zabývá aktuálními a „trendy“ tématy. Na rozdíl od reportáží z televizních zpráv jsou v tomto pořadu jazykové projevy z cizích jazyků nadabovány do katalánštiny. V takovém případě je vždy v dané reportáži originální jazyková stopa tlumeně zachována a zároveň překryta katalánským dabingem.

Mezi pořady, ve kterých nalezneme častější výskyt kastilštiny, můžeme zařadit například pořad *Crimis*, ve kterém jsou popisovány a rozebírány reálné zločiny. Moderátor těchto dokumentů sice hovoří v katalánštině, avšak dané události jsou komentovány různými experty, svědky, advokáty a jiných lidí s určitým vztahem k dané události, kteří ve velké míře hovoří v kastilštině. Výpovědi těchto lidí jsou v pořadu ponechány v originálním znění a nejsou doprovázeny katalánskými titulky. „Lifestylový“ pořad *Quan arribin els marcians* (Když přiletí mimozemšťané) spočívá v účasti externích hostů, se kterými je probíráno určité téma. Poměrně velká část těchto hostů taktéž hovoří pouze kastilsky a jejich výpovědi jsou ponechány v originálním znění.

Asi nejčastější užití kastilského jazyka můžeme vysledovat v pořadu *Polònia* (zmiňovaný v kapitole 3.2. „Kritika kastilštiny v TV3“). Jedná se o satirický pořad, který zpracovává aktuální politické dění do groteskních scének. Hrubým odhadem bychom mohli potvrdit, že se zde poměr zastoupení kastilštiny vyrovná poměru užití katalánštiny. Hojně zde můžeme sledovat rozhovory, kdy jeden z herců hovoří katalánsky a druhý mu odpovídá v kastilštině. Tyto bilingvní dialogy jsou zároveň do pořadu zařazeny tak, že působí jakožto přirozeně vedená konverzace, která odráží skutečně **dvojjazyčnou** katalánskou společnost. Taktéž moderátor kritizovaného pořadu *APM?* přirozeně přepíná mezi katalánštinou a kastilštinou podle toho, v jakém jazyce mu odpovídají respondenti oslovení na ulici. Tento komediální pořad je často doplněn ústřížky vtipných videí, které jsou většinou v kastilštině. Ani v jednom z těchto pořadů není projev v kastilském jazyce nijak přeložen či titulkován.

Soustředíme-li se na celovečerní filmy, z patnácti zanalyzovaných filmů jsme nenarazili ani na jeden, ve kterém by se vyskytoval kastilský jazyk. Veškeré tyto filmy jsou dabovány do katalánštiny. V případě muzikálového filmu *Walking on Sunshine* jsou pěvecké pasáže ponechány v originálním anglickém znění a doprovázeny katalánskými titulky. Nutno podotknout, že se nám v rámci dostupného programu celovečerních filmů nepodařilo najít film, který by byl španělské produkce (všechny dostupné filmy jsou katalánské nebo zahraniční produkce), nemáme tedy možnost zanalyzovat, zda by byl takový film z originálního kastilského znění předabován do katalánštiny.

Taktéž veškeré dětské programy a pohádky, na stanici *Supertres* (taktéž spadající pod skupinu CCMA, která provozuje TV3), jsou namluveny v katalánštině a v celodenním programu jsme neobjevili ani jeden pořad, který by byl v kastilštině. Na sportovní stanici *Esport3* rovněž převládá katalánština. Pouze na některé rozhovory sportovci odpovídají v kastilštině. Jestliže je vysílán rozhovor sportovců, kteří mluví jiným jazykem, je videoreportáž doprovázena katalánskými titulky.

8.1.1. Shrnutí jazykové situace v TV3

Shrneme-li si jazykovou situaci v katalánské televizi TV3, je jasné, že všeobecně převládá katalánský jazyk. Kastilština je zařazena do určitých zábavních pořadů a taktéž je ponechána v případech, jedná-li se o originální znění určitého mluveného projevu. Jestliže je v určitých programech zařazen jazykový projev v jiném než katalánském či kastilském jazyce, je jazyková stopa doplněna katalánskými titulky. Naopak, s kastilskými titulky jsme se během analýzy nesetkali ani jednou. Katalánština je taktéž hlavním jazykem všech zaměstnanců TV3, kteří jsou však vždy připraveni reagovat na případnou kastilštinu respondentů. Kastilský projev pak běžně zůstává bez překladu. Mohli bychom říci, že jazykové pojetí televize TV3 odráží aktuální jazykovou situaci v Katalánsku, kdy je jasně kladen důraz na katalánský jazyk, který je upřednostňován před jazykem kastilským. Zároveň TV3 nevěnuje téměř žádnou pozornost kastilsky hovořícím divákům, kteří katalánsky nerozumějí, čímž své publikum nepřímo limitují na katalánsky hovořící komunitu.

8.1.2. Statistika katalánských televizí

TV3 samozřejmě není jedinou televizní stanicí vysílanou na území Katalánska. V následující tabulce máme možnost vidět i ostatní televizní kanály, seřazené podle počtu minut sledovanosti za rok 2020. Z přiložené statistiky tedy můžeme vyčíst, že je TV3 druhou nejsledovanější katalánskou televizí, což představuje skutečně velký vliv na katalánskou populaci. Bereme-li tedy v potaz výsledky předchozí analýzy, můžeme TV3 vnímat jako skutečně masivní prostředek pro propagování katalánského jazyka, a to s minimálním přihlédnutím na hlavní oficiální jazyk Španělska, kastilštinu.

Televisión. 2020 Reparto de la audiencia. Por cadenas			
	% Audiencia acumulada (1)	Minutos por persona y día (2)	% Share tiempo visto anual (3)
TVC	33,2	37,0	17,5
TV3	26,9	31	14,6
SUPER3/33	4,6	1	0,6
3/24	8,8	4	1,7
ESPORT3	3,3	1	0,3
TV3CAT	0,3	1	0,3
TVE	34,1	25	11,8
La 1	23,2	15	6,9
La 2	14,4	5	2,4
CLAN	5,7	3	1,3
24H	5,9	2	0,9
TELEDEPORTE	3,8	1	0,4
Resto autonómicas	2,2	0	0,2

77

⁷⁷Dostupné z: Idescat. Anuario estadístico de Cataluña. Televisión. Reparto de la audiencia. Por cadenas. Idescat. Institut d'Estadística de Catalunya [online]. Dostupné z: <https://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=774&lang=es>

8.2. Jazykový projev v televizi TVG

Taktéž u analýzy galicijské televize TVG jsme se zprvu soustředili především na zpravodajství. Televizní zprávy byly dle webu www.crtvg.es⁷⁸ vyhodnoceny jako nejsledovanější pořad na TVG, proto je tento program pro naši analýzu v rámci TVG nejrelevantnější. Televizní noviny jsou do denního programu TVG zařazeny hned několikrát. U všech vysílacích časů všeobecně platí, že moderátor hovoří vždy v galicijštině. Rovněž veškeré doprovodné popisky jednotlivých reportáží jsou na obrazovce uvedeny vždy výhradně v galicijském jazyce. Jestliže je v rámci reportáže použit videozáznam namluvený v kastilštině, je tato zvuková stopa ponechána v originálním znění, a to bez jakýchkoliv doprovodných titulků. Naopak, vyskytuje-li se v reportáži jazykový projev v jiném než galicijském či kastilském jazyce, je daná originální zvuková stopa doprovázená vždy galicijskými titulky. V obou případech je vždy na obrazovce uvedeno krátké shrnutí myšlenky daného respondenta, a to opět vždy v galicijštině.

Moderátor sportovních zpráv, které jsou zařazeny do závěrečné části televizních novin, také komentuje sportovní události vždy v galicijštině. V případě záznamů z tiskových konferencí či jiných rozhovorů se sportovci, kteří nemluví galicijsky či kastilsky, je daný projev opět přeložen pomocí titulků v galicijštině. Zpovídání sportovci, hovořící kastilsky, nejsou v reportážích nijak tlumočeni či titulkováni. Zprávy o předpovědi počasí, které taktéž tvoří závěrečnou část televizních novin, probíhají opět výhradně v galicijštině, a to včetně doprovodného textu, zobrazovaného na obrazovce.

⁷⁸ Dostupné z: 45 dos 50 programas máis vistos este verán en Galicia foron da TVG | Información corporativa da CRTVG | CRTVG. Corporación Radio e Televisión de Galicia (CRTVG) | CRTVG [online]. Dostupné z: <https://www.crtvg.es/crtvg/noticias-corporativas/45-dos-50-programas-mais-vistos-este-veran-en-galicia-foron-da-tvg>

V rámci analýzy zpravodajského pořadu *A bóla extra* jsme se setkali s rozhovorem s (němým) ředitelem asociace němých, se kterým moderátorka vedla debatu ohledně nošení roušek u němých lidí, kterým je takto znemožněno odezírání z úst. V tomto specifickém případě moderátorka pořadu kladla otázky v galicijštině a ty byly následně fyzicky přítomnou tlumočnicí přeloženy do znakové řeči. Naopak odpovědi pak byly ze znakové řeči překládány přímo do galicijského jazyka.

Zmiňovaný pořad *A bóla extra* se skládá především z rozhovorů s různými osobnostmi, týkajících se aktuálních témat. Na rozdíl od klasických televizních zpráv jsme se zde u určitých rozhovorů v cizím jazyce setkali s galicijským dabingem cizojazyčného projevu. V takovém případě je vždy jako podkres ponechána originální verze daného projevu a současně je doprovázena dabingem v galicijském jazyce. V rámci tohoto pořadu má taktéž veřejnost možnost spojit se během živého vysílání s moderátory a vyjádřit se k aktuálně probíranému tématu. Tito volající hovoří jak galicijsky, tak kastilsky, a to bez jakéhokoliv překladu. V případě, že je telefonický hovor hůře srozumitelný, je současně doprovázen titulky, a to v obou případech v galicijštině.

Častější výskyt kastilštiny objevíme především v zábavních pořadech, jako je například relace *Toliños por ti*. Tento pořad je sestaven z několika vtipných až sarkastických scének, kde se můžeme často setkat s dialogem vedeným částečně v galicijštině a částečně v kastilštině současně. Kastilština v takovémto typu pořadu není nijak dabována či jinak překládána do galicijštiny. Mezi další pořady s častým užitím kastilštiny patří například pořad *Casamos!*, který zaznamenává partnerský život dvou lidí až po jejich svatbu. V některých dílech tohoto pořadu je jeden z páru původ Galicijec a druhý z jiné části Španělska (či Latinské Ameriky). Projev kastilsky hovořícího je opět ponechán v originálním znění.

Jak bylo zmíněno v kapitole 4., hlavním cílem TVG je „...zlepšovat a standardizovat užití našeho oficiálního jazyka, **galicijštiny**, a podporovat naši **kulturu**...“. V repertoáru TVG nalezneme opravdu velkou spoustu programů zabývajících se galicijskou kulturou. V rámci analýzy jsme shlédli programy *Zigzag Diario*, *Premios da Cultura Galega*, *Galegos no espello*, *Culturgal* a *Catedrais de Galicia*. Ani v jednom z těchto pořadů jsme nenarazili na mluvený projev či titulky v kastilském jazyce, což jen potvrzuje, že TVG bere výše zmiňované motto opravdu vážně a skloubením věcných faktů o galicijské kultuře s projevem v galicijském jazyce se snaží divákům předávat základy galicijské identity, příp. tuto identitu posilovat.

Ze všeobecného jazykového plánu TVG (viz. kapitola 4.2.) víme, že TVG chce svou jazykovou politiku cílit především na mladou generaci, proto velkou část analýzy programu TVG tvořily také dětské pořady. Z deseti dětských pořadů, dostupných na webových stránkách TVG, jsme neobjevili ani jeden, ve kterém by kastilština představovala aspoň malou část. Všechny pohádky a jiné pořady pro děti, ať už španělské či zahraniční produkce, byly namluveny pouze v galicijském jazyce.

Ráda bych nyní upozornila na jeden poznatek, týkající se jednoho z výše zmiňovaných dětských pořadů. Tímto pořadem je program *A pita cega*, ve kterém, mimo jiné, hlavní postavička navštěvuje malé děti v galicijských školkách a natáčí s nimi reportáže na různá témata. V jednom z dílů se děti ve školce ptali na to, co si myslí o galicijské hudbě. Mírně zarážející byla odpověď jedné z dívek, která nápadně působila, jako by ji byla napovězena. Tato (zhruba pětiletá) dívka si rozhořčeně stěžovala, že lze v Galicii slyšet více kastilských než galicijských písniček, načež reaguje druhá ze žákyň, která tvrdí, že se obává, že díky tomu vymizí galicijský jazyk. O tom, zda byla tato odpověď dívce vštěpena ze strany redakce, můžeme pouze spekulovat, působila však u takto malého dítěte velmi neautenticky.

TVG bohužel nemá do svého online dostupného programu zařazeny celovečerní filmy, nemohli jsme tedy provést analýzu jazykového zastoupení u této kategorie. Místo filmů jsme se však soustředili na seriály, a to jak galicijské, tak i zahraniční produkce. Do náhodného výběru bylo zařazeno 18 seriálů, v různých žánrech a zaměřené pro různé věkové kategorie, přičemž žádný ze seriálů nebyl staršího data než roku 2018. Z každého seriálu byly analyzovány dva náhodné, ne po sobě jdoucí díly. Během této analýzy jsme

ani jednou nenarazili na kastilský jazyk a všichni herci v těchto seriálech hovořili výhradně galicijsky. Narazili jsme také na případy, kdy určitá část dialogu probíhala v cizím jazyce, přičemž byla tato pasáž vždy přeložena pomocí titulků do galicijského jazyka. Na titulky v kastilštině jsme v tomto případě nenarazili ani jednou.

8.2.1. Shrnutí jazykové situace v TVG

Po provedené analýze můžeme podotknout, že v TVG jednoznačně převládá užívání galicijského jazyka před kastilštinou, a na kastilský jazyk můžeme v programech TVG narazit spíše výjimečně. Rovněž můžeme u určitých pořadů narazit na titulky vedené v galicijštině, naopak s titulky v kastilském jazyce se nesetkáváme v žádném z analyzovaných programů. Veškeré dabované mluvené projevy jsou přeloženy vždy do galicijštiny. Taktéž se potvrdilo užívání galicijštiny v programech pro děti a mladistvé a také v programech, týkajících se galicijské kultury, na které cílí jazyková politika TVG v rámci svého jazykového plánu.

8.3. Jazykový projev v televizi ETB

Proces analýzy baskické televizní stanice ETB se poněkud lišil od předchozích analýz. Již samotný koncept webové stránky této televize (www.eitb.eus) je výrazně odlišný od stránek předchozích dvou televizí. Po vstupu na web EiTb je stránka vedena v baskičtině, každý má však možnost obsah celého webu překliknout do kastilštiny. Tato možnost přeložení stránky do kastilštiny je zároveň na webu uvedena zřetelně a jednoduše tak, aby se každý divák co nejrychleji zorientoval a aby tak pro něj bylo sledování (nejenom) televizního programu co nejpohodlnější.⁷⁹

Jak jsme již podotkli v páté kapitole, společnost EiTb provozuje (mimo jiné) televizní stanice ETB1 a ETB2, z nichž je každá vedena v jiném jazyce. Zmiňovaná webová stránka www.eitb.eus zaštiťuje oba tyto kanály a pravdou je, že je občas obtížnější rozeznat, který z nabízených (ne živě vysílaných) programů spadá pod kterou televizní stanici, jelikož je veškerá nabídka programu ETB1 uvedena v abecedně seřazeném seznamu zároveň s nabídkou programu ETB2. Během analýzy jsme však všechny programy z tohoto seznamu prověřili a zjistili jsme, že pořady v baskickém jazyce mají mírnou převahu. Z celkového počtu 61 pořadů, nabízených k zpětnému online shlédnutí, je uvedeno 22 pořadů v kastilštině a 39 pořadů v baskičtině.

Dále pak můžeme v hlavičce webových stránek EiTb nalézt výběr aktuálně doporučovaných či oblíbených programů, mezi nimiž se vždy vyskytují jak pořady v kastilštině, tak pořady v baskickém jazyce. Zde se počet programů zastupující baskický či kastilský jazyk denně liší, avšak rozdíl není nikdy nijak markantní, nemůžeme tedy říci, že by EiTb nepřímo vnucovala divákům jeden z nabízených jazyků.

⁷⁹ Toto bohužel neplatí pro webové stránky galicijské či katalánské televize. V případě TVG je možnost překladu do kastilštiny uvedena až dole na konci stránky, a to pouze velmi malým písmem. Tento překlad se navíc nevztahuje na celou webovou stránku, nýbrž odkáže sledujícího na informativní článek v kastilštině, ve kterém je představena společnost CRTVG. Naopak, na webových stránkách katalánské televize TV3 nenalezneme žádnou možnost přeložení obsahu do jiného než katalánského jazyka.

Taktéž bych ráda zmínila, že pokud máme stránku nastavenou do baskičtiny, v horní části této stránky se zobrazují upoutávky na baskické pořady, a naopak v případě, že je stránka nastavena do kastilštiny, jsou divákovi nabízeny výhradně kastilské pořady, a nikdy tomu není jinak. Totéž se týká reklamy, která je vysílána v jazyce, v němž je nastavena celá webová stránka. Narazili jsme však na jednu výjimku u reklamy propagující prevenci gamblerství, která byla namluvena z části v kastilštině a částečně v baskičtině, přičemž ji doprovázely také titulky, které však byly v obou případech uvedeny v kastilštině.

V rámci živého vysílání, které je taktéž možné shlédnout na webových stránkách, si divák většinou může zvolit, zda má zájem o sledování programu ETB1, nebo ETB2. Avšak ne všechny programy, které jsou aktuálně vysílány v televizi, jsou také k dispozici v rámci internetového online vysílání, přičemž větší část těchto nedostupných programů spadá pod televizi s kastilským zněním, ETB2. V případě, že si sledující otevře toto přímé vysílání určitého programu, který není k dispozici, je na obrazovce zobrazen text s informací a omluvou ohledně jeho nedostupnosti. Tento text je jak v případě ETB1, tak v případě ETB2 zobrazen v baskičtině a kastilštině zároveň, přičemž je zpráva v baskičtině vizuálně umístěna nad tou kastilskou.

Při sledování jazykového projevu v televizích ETB1 a ETB2 jsme se soustředili především na zmiňovaný přímý přenos, a to v téměř celodenním časovém horizontu. V dopoledních hodinách jsou do programu obou televizních stanic zařazeny zpravodajské pořady. Pořady tohoto typu mají různé pojetí, avšak každá stanice se skutečně drží pouze svého jazyka. Jak moderátoři, tak i případní hosté těchto pořadů hovoří výhradně jednojazyčně, dle toho, zda je pořad vysílán na ETB1, nebo ETB2. Totéž se týká doprovodných popisků, které jsou na obrazovkách zobrazovány během jednotlivých reportáží. Je-li do baskické reportáže na ETB1 použit vystřížený záznam jiné reportáže, v níž je jazykový projev veden v kastilštině, je takovýto záznam ponechán v originálním kastilském znění, a to bez překladu pomocí titulků. Totéž platí i opačně: jestliže je do kastilské reportáže začleněn videozáznam v baskickém znění, je tento jazykový projev ponechán v originále bez jakéhokoliv překladu či titulků. V tomto případě je však vždy na obrazovce uvedeno krátké shrnutí hlavní myšlenky, a to v baskičtině. Náplň hlavních televizních zpráv ETB1 a ETB2 je obsahově stejný. Zajímavostí je, že v reportážích s přímým přenosem jak na ETB1, tak na ETB2 figuruje tážž novinářka, která svůj jazykový projev přizpůsobuje dané televizní stanici, což odráží skutečnost, že vedení

ETB skutečně klade důraz na schopnost svých zaměstnanců komunikovat v baskičtině (viz kapitola 5). Jestliže je do reportáže zahrnut jakýkoliv jazykový projev v jiném než baskickém či kastilském jazyce, je předabován do baskičtiny v případě ETB1 a do kastilštiny v případě ETB2, přičemž je ve videozáznamu ponecháno, jakožto tlumený podkres, také originální znění.

Jelikož většina všech pořadů jak na ETB1, tak na ETB2 probíhá skutečně pouze jednojazyčně v příslušném jazyce, snažili jsme se během analýzy dohledat programy, které jsou vysílány na obou stanicích, abychom tak následně mohli porovnat jejich jazykové zastoupení v obou případech. Zároveň se domníváme, že takto provedená analýza bude mít pro náš výzkum větší přínos.

Jak jsme již naznačili, mimo televizní zprávy můžeme v rámci ETB1 a ETB2 narazit i na další programy, které jsou vysílány na obou stanicích současně. Mezi tyto pořady můžeme zařadit relaci *EITB Kultura*, *Teknopolis*, *Sustraia* a pořad týkající se předpovědi počasí. Název těchto pořadů je v programu obou televizních stanic uveden vždy v baskičtině. Podívejme se na jazykové zpracování těchto duplicitních programů.

Relace ***EITB Kultura*** přináší divákům poznatky a novinky ze světa baskické kultury. Obsah každého dílu tohoto pořadu je na ETB1 a ETB2 vždy shodný. Základ pořadu je postaven na účasti hostů a osob přispívajících baskické kultuře. V každém z deseti analyzovaných dílů vystupovali jak hosté hovořící baskicky, tak i kastilsky hovořící hosté, přičemž baskicky hovořící osoby byly pokaždé zařazeny na začátek reportáže. Jazykový projev těchto osob je vždy přeložen do jazyka příslušné stanice, a to pomocí titulků paralelně zobrazovaných ve spodní části obrazovky. Moderátor, či komentátor tohoto pořadu hovoří vždy jednojazyčně, a to opět dle jazyka dané stanice.

Program *Teknopolis* je zaměřen na aktuální témata z baskického světa vědy a techniky. Rovněž obsah reportáží této relace je na ETB1 i na ETB2 identický. V rámci aktuálně probíraných témat je do tohoto programu vždy přizván expert či vědec z dané sféry, který aktuální dění komentuje či vysvětluje z vědeckého hlediska. Na rozdíl od pořadu *EITB Kultura* jsme v rámci pořadu *Teknopolis* vysledovali, že větší část těchto expertů tvoří bilingvní hosté, kteří dané události autenticky komentují na ETB1 v baskičtině a na ETB2 v kastilštině. Narazili jsme však také na zajímavost, kdy vědci hovořili pouze kastilsky na ETB2 a v rámci téže reportáže na ETB1 byl tento jazykový projev předabován do baskičtiny, a to s originálním zněním v pozadí. Avšak v opačném případě, kdy jeden ze zúčastněných hostů hovořil pouze baskicky (na ETB1), nebyl tento komentář na ETB2 přeložen do kastilštiny pomocí dabingu, avšak pouze pomocí doprovodných titulků. Toto bychom mohli vnímat jako snahu skupiny EITB o následování bodu č. 1.4. manuálu programu EITB (viz kap. 5.), který prikazuje zviditelňování baskického jazyka v kastilských pořadech, a to s cílem upevnit a šířit tento minoritní jazyk.

Pořad *Sustraia* se věnuje novinkám a zajímavostem ve sféře baskického zemědělství. Tento pořad má stejný koncept jako dva předchozí pořady, je postaven na rozhovorech s osobami spojenými s aktuálním tématem. Většina z těchto hostů taktéž hovoří dvojjazyčně a dává rozhovory jak v baskičtině pro ETB1, tak v kastilštině pro stanici ETB2. Nejedná se však o pevné pravidlo, i v tomto pořadu narazíme výjimky, kdy je kastilsky hovořící osoba předabována do baskické reportáže na ETB1. V rámci deseti shlédnutých dílů jsme nenarazili ani na jeden, kde by některý z respondentů na ETB2 nehovořil kastilsky a jeho jazykový projev by tak musel být určitým způsobem přeložen z baskičtiny do kastilštiny. Komentátor této relace také přirozeně komentuje reportáže v jazyce odpovídajícím dané stanici.

Pořad předpovědi počasí je na každé stanici uváděn jednojazyčně v odpovídajícím jazyce. Moderátoři předpovědi se vždy střídají, nenarazili jsme však ani na jeden případ, kdy by počasí na ETB1 uváděl stejný moderátor jako na stanici ETB2.

Povšimněme si, že v případě každého z výše zmiňovaných dvojjazyčných programů se jedná o informační pořad, který se věnuje především aktualitám z baskického světa. Fakt, že zrovna pořady tohoto typu jsou natáčeny dvojjazyčně a následně zařazeny jak do nabídky ETB1, tak do nabídky ETB2, poukazuje na to, že si vedení EITB dává skutečně záležet na tom, aby televize dodržela jeden ze svých hlavních cílů, a to šíření baskické kultury mezi co nejširší publikum.

9. Závěr

V první části této diplomové práce jsme si vymezili základní pojmy spjaté s naším tématem. Vzápětí jsme předložili základní informace k jednotlivým dvojjazyčným územím, včetně stručných statistik spojených s počtem mluvčích příslušného kooficiálního jazyka. Poté byly jednotlivě představeny autonomní televize těchto bilingvních oblastí, a to s důrazem na jejich samosprávu, jazykovou politiku a financování, přičemž byly v určitých případech také popsány reálné kauzy spojené s jazykovou situací na dané televizní stanici.

Po této teoretické části jsme přešli k analýze jazykového projevu v katalánské autonomní televizi TV3, galicijské autonomní televizi TVG a baskických televizních stanicích ETB1 a ETB2, přičemž jsme se snažili vysledovat, jak se tyto televize staví k užívání svého kooficiálního jazyka a kastilštiny. Během této analýzy jsme se soustředili také na dabované projevy či projevy doprovázené titulky.

Můžeme potvrdit, že každá z výše zmiňovaných autonomních televizí ve svých právoplatných dokumentech deklaruje, že je jejich hlavním cílem šíření a podpora příslušného kooficiálního jazyka. Avšak je nutno mít na mysli také to, že společným oficiálním jazykem Španělska je pro všechny kastilština, a každý občan má dle španělské ústavy právo tento jazyk svobodně používat na území celého Španělska.

Po provedení analýzy bychom všeobecně mohli tvrdit, že jazyková situace na katalánské stanici TV3 je velmi podobná situaci galicijské televize TVG. V obou případech výrazně dominuje kooficiální jazyk, a s kastilštinou se můžeme setkat pouze okrajově, v minimální míře. Pro obě stanice platí, že je kastilština v programech ponechána pouze tehdy, jedná-li se o originální znění. Jak v případě TVG, tak v případě TV3 jsme ani jednou nenarazili na projev v kastilštině, který by byl dabován či titulkován do kooficiálního jazyka. Jestliže je do určitého programu TVG či TV3 zařazen jazykový projev v jakémkoliv jiném než jednom ze španělských jazyků, je pak tento projev přeložen vždy výhradně do příslušného kooficiálního jazyka, a to buď pomocí titulků, či přímo pomocí dabingu. U obou stanic je pak také velmi zřejmé, že v rámci propagace svého jazyka, docela logicky, cílí především na mladou generaci a děti. V tomto typu programů jsme na kastilštinu nenarazili vůbec.

K analýze jazykové situace v rámci baskické televize jsme byli nuceni přistupovat poněkud jinak než k analýzám TVG a TV3. Baskickou autonomní televizi bychom mohli rozdělit na dva rovnocenné kanály, ETB1 a ETB2, přičemž stanice ETB1 je vedena primárně v baskičtině a ETB2 naopak v kastilštině. Všeobecně bychom mohli potvrdit, že se každý z těchto kanálů skutečně drží svého jazyka, i přesto je však velmi zřetelné, že oba kanály spojuje stejná kultura a mají stanovený stejný cíl, a to tuto baskickou kulturu upevňovat a šířit mezi publikum. Během analýzy těchto kanálů jsme se zaměřili na programy, které jsou na obou stanicích vysílány se stejným obsahem. Všechny tyto programy byly informačního rázu a skutečně každý jazykový projev v rámci těchto relací byl vždy určitým způsobem přizpůsoben jazyku dané stanice. Ve většině případů se těchto pořadů účastnili lidé, kteří hovořili jak baskicky, tak kastilsky, a na každé stanici daný projev natočili v odpovídajícím jazyce. Našli jsme však i výjimky, kdy kastilsky hovořící hosté, kteří neovládali baskičtinu, byli v rámci reportáže vysílané na ETB1 předabováni do baskičtiny jinou osobou, přičemž bylo originální kastilské znění v reportáži ponecháno jako podkres. V opačném případě jsme však již nenarazili na kastilský dabing v rámci reportáže na ETB2, baskický projev byl doprovázen titulky v kastilštině.

Závěrem bychom tedy mohli potvrdit, že baskické televizní kanály ETB1 a ETB2 jsou mnohem přívětivější ke svým divákům a skutečně berou v potaz španělskou jazykovou pluralitu. Tuto jazykovou pluralitu sice zmiňuje každá z analyzovaných stanic ve svých manuálech, realita je však taková, že z programu TV3 a TVG můžeme z pohledu diváka skutečně cítit silnou dominanci kooficiálního jazyka nad jazykem kastilským. Současně vnímáme baskické řešení jazykové situace jako velmi logické, a to především vzhledem k obtížnosti baskického jazyka a jeho počtu mluvčích. Mírně zarážející je fakt, že katalánská televize, která od státu získává nejvyšší dotace na provoz TV3, nevyvíjí téměř žádnou snahu o začlenění jakéhokoliv způsobu kastilského překladu katalánského projevu do svých programů, přičemž dotace nepřímo čerpá taktéž z daní pouze kastilsky hovořících diváků.

9.1. Zdroje

Vzhledem k tomu, že tato práce pojednává o velmi dynamickém a rychle rozvíjejícím se tématu, neměli jsme bohužel moc možností opírat se o odbornou literaturu. Zdroje odborné literatury nám tak posloužily především v první, čistě teoretické, části této diplomové práce. Hojně využívaným zdrojem, především v druhé části práce, pak byly statuty jednotlivých autonomních společenství a jiné dokumenty či zákony, ve kterých jsme se soustředili primárně na uchopení jazykové politiky. Veškeré tyto dokumenty bylo možné dohledat online na webových stránkách, a všechny odkazy jsou uvedeny pod seznamem užité literatury. Taktéž analýza jednotlivých televizních stanic pak probíhala z online dostupných programů a informací. Vzhledem k rychle se měnícímu obsahu naší analýzy jsme se při čerpání ze statistických dat snažili nebrat v potaz studie, které byly starší než 3 roky (2021), abychom tak poskytli co nejaktuálnější rozbor jazykové situace.

10. Resumé v českém jazyce

Cílem naší práce bylo zanalyzovat jazykový projev v televizích autonomních oblastí, jejichž jazyk je španělskou ústavou stanoven jako kooficiální. Mezi tyto televizní stanice jsme tedy zařadili katalánský kanál TV3, galicijský kanál TVG a baskické kanály ETB1 a ETB2.

Než jsme tyto stanice začali analyzovat, v úvodní části jsme představili základní lingvistické pojmy, jejichž znalost považujeme za nezbytně nutnou pro chápání obsahu naší práce. Pro ucelený pohled na pozdější analýzu jsme taktéž poskytli základní informace k zmiňovaným autonomním společenstvím, a to především jejich aktuální jazykové situace. Mimo jiné jsme se dále soustředili také na stanoviska v rámci jednotlivých autonomních statutů a na jazykovou politiku probíraných autonomních televizních stanic.

Při samotné analýze, která pak probíhala na základě online dostupného programu zmiňovaných stanic, jsme se soustředili na zastoupení kastilštiny a kooficiálního jazyka v jednotlivých programech. Hlavním předmětem této analýzy bylo především zjistit, který z těchto jazyků na dané stanici dominuje, přičemž jsme se snažili všimnout si také dabovaného projevu a titulků.

Všechny zmiňované autonomní oblasti usilují o to, aby byl jejich jazyk posílen a neustále rozkvétal, což se projevuje také na obrazovkách daných autonomních televizí. Každý z těchto kanálů výrazně upřednostňuje jazykový projev v kooficiálním jazyce, až bychom mohli místy usoudit, že se v některých případech jedná téměř o diskriminaci kastilštiny. Výjimkou pak zůstává kanál ETB2, který je veden celý v kastilštině a taktéž projev v baskičtině vždy věrně překládá do kastilštiny.

Doufáme, že se nám přibližně podařilo vysledovat a popsat jazykovou situaci v rámci daných autonomních televizních stanic, i přesto jsme si však vědomi, že se jedná o velmi dynamické téma, na které by se dalo pohlížet z více různých úhlů pohledu.

11. Resumé ve španělském jazyce

El objetivo de esta tesis ha sido analizar la expresión lingüística en las televisiones de las comunidades autónomas, cuyas lenguas han sido declaradas como cooficiales por la Constitución Española. Entre las emisoras analizadas hemos incluido el canal catalán TV3, el canal gallego TVG y los dos canales vascos, ETB1 y ETB2.

Antes de haber empezado el análisis de los dichos canales hemos presentado en la parte inicial los términos lingüísticos esenciales relacionados con nuestro tema, lo que consideramos necesario para poder crear una percepción apropiada del contenido de nuestro trabajo. Para tener una visión compleja del siguiente análisis hemos también presentado las informaciones básicas en cuanto a las anteriormente mencionadas comunidades autónomas y, sobre todo, sus situaciones lingüísticas actuales. Entre otros, nos hemos enfocado también en las declaraciones mencionadas en los estatutos autonómicos y en la política lingüística de los canales autonómicos analizados.

Durante el propio análisis, gestionado a base del programa disponible online en las redes de las dadas televisiones, nos hemos concentrado en la situación lingüística en cuanto al castellano y la lengua cooficial en los canales mencionados. El propósito principal de este análisis ha sido ante todo averiguar cuál de estas lenguas domina en cada canal y a la vez hemos tratado poner énfasis también a las expresiones dobladas y subtituladas.

Todas las comunidades autónomas comentadas aspiran al fortalecimiento y florecimiento continuo de su lengua, lo que se refleja también en las pantallas de los canales autónomos. Cada una de estas televisiones da una prioridad evidente a la expresión en la lengua cooficial, lo que hasta podríamos considerar una discriminación del castellano en algunos casos. El canal ETB 2 representa la excepción única, ya que ofrece todo su programa en castellano y el contenido expresado en euskera lo traduce al castellano también.

Esperamos que hayamos conseguido examinar y describir la situación lingüística dentro del marco de las televisiones autónomas, sin embargo, tenemos la consciencia de que se trata de un tema muy dinámico que merecería ser laborado desde otros varios puntos de vista.

12. Bibliografie

- ČERMÁK, František. *Jazyk a Jazykověda: Přehled a slovníky* [online]. 1. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2011 [cit. 2021-10-1]. ISBN 978-80-246-2360-3.
- ČERMÁK, Petr a Adéla KOŤÁTKOVÁ. Diskuse o normě katalánštiny v kontextu aktuální jazykové situace ve Španělsku. *ČASOPIS PRO MODERNÍ FILOLOGII 102* [online]. 2020(2), 249–265 [cit. 2021-7-21]. ISSN 0008-7386. Dostupné z: doi:<https://doi.org/10.14712/23366591.2020.2.6>
- ENTWISTLE J. W.: *Las Lenguas de España: Castellano, Catalán, Vasco y Gallego-Portugués*, Ediciones Istmo S.A., Madrid, 1969
- FERGUSON, Charles A. Diglossia. *WORD* [online]. 2015, 15(2), 325-340 [cit. 2021-11-10]. ISSN 0043-7956. doi:10.1080/00437956.1959.11659702
- GARCÍA, C. (1976), “Interferencias lingüísticas entre gallego y castellano”, In: REL, 6/2
- MOUTON G. P.: *Lenguas y dialectos de España*, Arco Libros, Madrid 2002
- NEBESKÁ, Iva. Bilingvismus [online]. 2017. CzechEncy - Nový encyklopedický slovník češtiny. [cit. 2021-07-11]. Dostupné z: <https://www.czechency.org/slovník/BILINGVISMUS>
- NEKOLA, Ondřej. *JAZYKOVÁ POLITIKA ŠPANĚLSKÉHO STÁTU* [online]. Praha, 2007 [cit. 2021-11-10]. Dostupné z: https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/9068/DPTX_2006_2_11210_ASZK10001_118791_0_27724.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Diplomová práce. Univerzita Karlova.
- SLOBODA, Marián. Jazyková Politika [online]. 2017. CzechEncy - Nový encyklopedický slovník češtiny. [cit. 2021-07-11]. Dostupné z: <https://www.czechency.org/slovník/JAZYKOVÁ POLITIKA>
- UTRERA DOMÍNGUEZ, David. *Cultura y civilización catalanas* [online]. 1. Brno: Masarykova Univerzita, 2014 [cit. 2021-7-21]. ISBN 978-80-210-6835-0. Dostupné z: <https://digilib.phil.muni.cz/data/handle/11222.digilib/130436/monography.pdf>
- VELČOVSKÝ, Václav. Typologie jazykové politiky: (s příklady z historie existence češtiny ve vícejazyčném státě). *Język, Komunikacja, Informacja* [online]. 2011, 06/2011, , 15-22 [cit. 2021-7-19]. Dostupné z: <https://repozytorium.amu.edu.pl/bitstream/10593/9740/1/01-Velcovsky.pdf>

13. Internetové zdroje

- BOE.es - BOE-A-1978-31229 Constitución Española.. BOE.es - Agencia Estatal Boletín Oficial del Estado [online]. Dostupné z: [https://www.boe.es/eli/es/c/1978/12/27/\(1\)/con](https://www.boe.es/eli/es/c/1978/12/27/(1)/con)
- Idescat. Anuario estadístico de Cataluña. Usos lingüísticos de la población. Por conocimiento de lenguas. Idescat. Institut d'Estadística de Catalunya [online]. Dostupné z: <https://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=1013&lang=es>
- IGE. Persoas segundo o grao de entendemento do galego falado por sexo e idade. Galicia. I.G.E. (Instituto Galego de Estatística) [online]. Copyright © Xunta de Galicia. Información mantida e publicada na internet pola Xunta de Galicia [cit. 23.11.2021]. Dostupné z: <http://www.ige.eu/igebdt/selector.jsp?COD=2935&paxina=001&c=0206004>
- Tablas estadísticas: Euskera. Object moved [online]. Dostupné z: https://www.eustat.eus/estadisticas/tema_280/opt_0/tipo_1/ti_euskera/temas.html
- Notas de prensa: El número de matriculaciones se incrementa en los tres territorios. Object moved [online]. Dostupné z: https://www.eustat.eus/elementos/ele0008400/not0008480_c.html#axzz2gUMIAdfU
- [online]. Copyright © [cit. 23.11.2021]. Dostupné z: https://gobiernoabierto.navarra.es/sites/default/files/estudio_soiolinguistico_2018.pdf
- [online]. Dostupné z: <https://dogc.gencat.cat/ca/document-del-dogc/?documentId=415418>
- Así és TV3 - TV3 sales. Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals - TV3 i Catalunya Ràdio [online]. Copyright © Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, SA [cit. 23.11.2021]. Dostupné z: <https://www.ccma.cat/tv3/sales/about-es/>
- [online]. Copyright ©8 [cit. 23.11.2021]. Dostupné z: http://aplicacions.economia.gencat.cat/wpres/AppPHP/2020/pdf/ART_CAS.pdf
- Presupostos. Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals - TV3 i Catalunya Ràdio [online]. Copyright © Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, SA [cit. 23.11.2021]. Dostupné z: <https://www.ccma.cat/corporatiu/transparencia/presupostos/document/74/>
- Llibre d'estil - CCMA. Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals - TV3 i Catalunya Ràdio [online]. Copyright © Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, SA [cit. 23.11.2021]. Dostupné z: <https://www.ccma.cat/llibredestil/>
- [online]. Dostupné z: <https://canvia.cat/aturem-la-castellanitzacio-de-tv3/>

- [online]. Dostupné z: <https://www.rtve.es/playz/20200630/drama-tv3-exito-audiencia-debate-sobre-bilinguismo/2023786.shtml>
- Consellera Mariángela Vilallonga "Ve mucho castellano en TV3" (Subtítulos en Español) - YouTube. YouTube [online]. Copyright © 2021 Google LLC [cit. 23.11.2021]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=EvRXPo5rZCI>
- [online]. Dostupné z: <https://www.lavanguardia.com/series/20200630/482035809454/drama-tv3-serie-bilingue-castellano.html>
- Presentación da Corporación Radio e Televisión de Galicia (CRTVG) | CRTVG. Corporación Radio e Televisión de Galicia (CRTVG) | CRTVG [online]. Dostupné z: <https://www.crtvg.es/crtvg/presentacion/a-crtvg/idioma/spa>
- BOE.es - Agencia Estatal Boletín Oficial del Estado [online]. Copyright © [cit. 23.11.2021]. Dostupné z: <https://www.boe.es/buscar/pdf/2012/BOE-A-2012-549-consolidado.pdf>
- [online]. Dostupné z: <https://www.crtvg.es/crtvg/portal-de-transparencia/informacion-institucional/referencias-legais/criterios-reitores-da-direccion-editorial-da-crtvg>
- [online]. Dostupné z: <https://www.crtvg.es/crtvg/presentacion/a-crtvg/idioma/spa>
- [online]. Dostupné z: • <https://www.crtvg.es/crtvg/portal-de-transparencia/actividade-corporativa/orzamentos/evolucion-orzamentaria-e-da-achega-institucional>
- BOE.es - Agencia Estatal Boletín Oficial del Estado [online]. Copyright © [cit. 23.11.2021]. Dostupné z: <https://www.boe.es/buscar/pdf/1983/DOG-g-1983-90056-consolidado.pdf>
- [online]. Copyright © [cit. 23.11.2021]. Dostupné z: https://www.lingua.gal/c/document_library/get_file?folderId=1647062&name=DLFE-8925.pdf
- [online]. Dostupné z: https://cronicaglobal.elespanol.com/politica/la-tv-autonomica-de-galicia-no-permite-opiniones-de-gente-que-no-hable-en-gallego_3248_102.html
- BOE.es - Agencia Estatal Boletín Oficial del Estado [online]. Copyright © [cit. 23.11.2021]. Dostupné z: <https://www.boe.es/buscar/pdf/1979/BOE-A-1979-30177-consolidado.pdf>
- https://noticias.juridicas.com/base_datos/CCAA/pv-l5-1982.html#c1
- [online]. Dostupné z: <https://www.eitb.eus/multimedia/corporativo/documentos/Lineas-Generales-Programacion-Programazio-Lerro-Orokorrak-2013-07-23.pdf>
- [online]. Dostupné z: <https://www.eitb.eus/multimedia/corporativo/documentos/Lineas-Generales-Programacion-Programazio-Lerro-Orokorrak-2013-07-23.pdf>

- [online]. Dostupné z: • <https://www.eitb.eus/multimedia/corporativo/documentos/Lineas-Generales-Programacion-Programazio-Lerro-Orokorrak-2013-07-23.pdf>
- [online]. Dostupné z: https://www.eitb.eus/multimedia/corporativo/documentos/ETBko_Lan_Hitzarmena_Convenio_Colectivo_2019.pdf
- [online]. Dostupné z: https://noticias.juridicas.com/base_datos/CCAA/pv-15-1982.html#c1
- El contrato programa del grupo EITB | EITB Contrato programa. EITB Euskal Irrati Telebista [online]. Copyright © EITB [cit. 23.11.2021]. Dostupné z: <https://www.eitb.eus/es/grupo-eitb/estrategia-y-gestion/contrato-programa/>
- BOE.es - BOE-A-2021-3764 Ley 1/2021, de 11 de febrero, por la que se aprueban los Presupuestos Generales de la Comunidad Autónoma de Euskadi para el ejercicio 2021.. BOE.es - Agencia Estatal Boletín Oficial del Estado [online]. Dostupné z: https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2021-3764
- Kontseilua - Quiénes somos. Kontseilua - Euskararen gizarte erakundeen bilgunea [online]. Dostupné z: <https://kontseilua.eus/quienes-somos/>
- [online]. Dostupné z: https://mcusercontent.com/7cf576d3362d2ef47e4f3e3af/files/9790b102-646b-23e0-e02b-6b2ecb0ee60c/BATUZ_ALDATU_CAS_EUS.pdf
- [online]. Dostupné z: <https://manualdeestilo.rtve.es/el-lenguaje/>
- [online]. Copyright © [cit. 23.11.2021]. Dostupné z: <https://www.boe.es/boe/dias/2008/06/30/pdfs/A28833-28843.pdf>
- [online]. Dostupné z: <https://www.rtve.es/contenidos/corporacion/BOE-A-2010-5292-consolidado.pdf>
- BOE.es - BOE-A-1978-31229 Constitución Española.. BOE.es - Agencia Estatal Boletín Oficial del Estado [online]. Dostupné z: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1978-31229>
- [online]. Dostupné z: <https://es.statista.com/estadisticas/480694/canales-autonomicos-de-television-en-espana-por-cuota-de-pantalla/>
- Idescat. Anuario estadístico de Cataluña. Televisión. Reparto de la audiencia. Por cadenas. Idescat. Institut d'Estadística de Catalunya [online]. Dostupné z: <https://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=774&lang=es>
- [online]. Dostupné z: <https://www.crtvg.es/crtvg/noticias-corporativas/45-dos-50-programas-mais-vistos-este-veran-en-galicia-foron-da-tvg>

Seznam příloh

Příloha č.1.: výběr hlavních analyzovaných pořadů

Je nutno brát v potaz, že tabulky neznázorňují poměr zastoupení jednotlivých jazyků, avšak pouze zaznamenávají jakýkoliv minimální výskyt jednotlivých jazyků (a jejich překladových variant) v daných programech zachycený během naší analýzy.

Pořady TV3:

- KAT. = výskyt katalánsky mluveného projevu
- KAS. = výskyt kastilsky mluveného projevu
- dabing KAT. = dabovaný projev do katalánštiny
- dabing KAS. = dabovaný projev do kastilštiny
- titulky KAT. = titulky v katalánštině
- titulky KAS. = titulky v kastilštině

Katalánský název	Český Překlad	Popis	KAT.	KAS.	dabing KAT.	dabing KAS.	titulky KAT.	titulky KAS.
<i>Telenotícies matí</i>	<i>Ranní televizní noviny</i>	Denní zpravodaj vysílaný v 7:30 h. ráno.	✓	✓	✓	✗	✓	✗
<i>Telenotícies migdia</i>	<i>Polední televizní noviny</i>	Denní zpravodaj vysílaný v 14:30 h.	✓	✓	✓	✗	✓	✗
<i>Telenotícies vespre</i>	<i>Večerní televizní noviny</i>	Denní zpravodaj vysílaný v 21:00 h.	✓	✓	✓	✗	✓	✗
<i>Telenotícies comarques</i>	<i>Regionální televizní noviny</i>	Zpravodajství jednotlivých regionů Katalánska.	✓	✓	✗	✗	✓	✗
<i>Els Matins</i>	<i>Rána</i>	Každodenní informativní magazín, založen na účasti hostů.	✓	✓	✗	✗	✗	✗
<i>Planta Baixa</i>	<i>Spodní podlaží</i>	Informativní magazín, zaměřený na aktuality ze světa sportu, politiky a kultury. Začleněny jsou také rozhovory s lidmi na ulici či ve studiu.	✓	✗	✗	✗	✗	✗
<i>Cuines</i>	<i>Kuchyně</i>	Pořad o vaření.	✓	✗	✗	✗	✗	✗
<i>Com si fos aher</i>	<i>Jako by to bylo včera</i>	Odpolední seriál ve stylu „mýdlové opery“.	✓	✓	✗	✗	✗	✗

Katalánský název	Český Překlad	Popis	KAT.	KAS.	dabing KAT.	dabing KAS.	titulky KAT.	titulky KAS.
<i>Tot es mou</i>	<i>Vše je moje</i>	Zábavní a zároveň informativní magazín, postaven na účasti hostů.	✓	✓	✓	✗	✗	✗
<i>Está passant</i>	<i>To, co se děje</i>	Satirický pořad, který komentuje aktuální dění ve světě.	✓	✗	✗	✗	✗	✗
<i>Crims</i>	<i>Zločiny</i>	Popisuje reálné kriminální případy. Události komentují různí experti, kteří mají s případem spojitost.	✓	✓	✗	✗	✗	✗
<i>Quan arribin els marcians</i>	<i>Až přiletí mart'ani</i>	Lifestylový pořad o aktuálních tématech, založen na účasti hostů.	✓	✓	✗	✗	✗	✗
<i>Més 324</i>	<i>Plus 324</i>	Politický zpravodaj, založen na debatě mezi účastníky.	✓	✗	✗	✗	✗	✗
<i>Polònia</i>	<i>Polsko</i>	Politický satirický pořad.	✓	✓	✗	✗	✗	✗
<i>Generació selfie</i>	<i>Selfie generace</i>	Lifestylový pořad sestříhaný z videonahrávek natočených mladými Katalánci na mobilní telefon.	✓	✗	✗	✗	✗	✗
<i>L'altra cara</i>	<i>Druhá strana</i>	Poukazuje na sociální problémy ve světě mladých lidí.	✓	✓	✗	✗	✗	✗
<i>Latituds</i>	<i>Zeměpisné šířky</i>	Představuje různá místa Katalánska a poukazuje na jejich problémy, a jejich možná řešení.	✓	✗	✗	✗	✗	✗
<i>Noms</i>	<i>Jména</i>	Představuje 13 hlavních postav katalánské kultury 20.století, a jejich životy.	✓	✓	✗	✗	✗	✗
<i>APM?</i>	<i>APM?</i>	Zábavní pořad, kdy moderátor zpovídá náhodné kolemjdoucí.	✓	✓	✗	✗	✗	✗

Pořady TVG:

- GAL. = výskyt galicijsky mluveného projevu
- KAS. = výskyt kastilsky mluveného projevu
- dabing GAL. = dabovaný projev do galicijštiny
- dabing KAS. = dabovaný projev do kastilštiny
- titulky GAL. = titulky v galicijštině
- titulky KAS. = titulky v kastilštině

Galicijský název	Český Překlad	Popis	GAL.	KAS.	dabing GAL.	dabing KAS.	titulky GAL.	titulky KAS.
<i>A bóla extra</i>	<i>„Bod navíc“</i>	Magazín, ve kterém se probírá vždy určité aktuální téma s pozvaným hostem.	✓	✓	✗	✗	✓	✗
<i>Bos días</i>	<i>Dobrá den</i>	Ranní zpravodaj vysílány v 8:00 h.	✓	✓	✓	✗	✓	✗
<i>Telexornal mediodía</i>	<i>Polední televizní noviny</i>	Televizní zprávy vysílány v 14:25 h.	✓	✓	✓	✗	✗	✗
<i>Telexornal serán</i>	<i>Večerní televizní noviny</i>	Televizní zprávy vysílány v 20:25 h.	✓	✓	✓	✗	✗	✗
<i>O tempo</i>	<i>Předpověď počasí</i>	Předpověď počasí na další den.	✓	✗	✗	✗	✗	✗
<i>A revista</i>	<i>Magazín</i>	Každodenní informační pořad, který se dotýká aktuálního dění ve Španělsku.	✓	✓	✗	✗	✗	✗
<i>Quen anda aí?</i>	<i>Kdopak to tam kráčí?</i>	Zábavní pořad, který navštěvují známé osobnosti a odpovídají na otázky diváků.	✓	✓	✗	✗	✗	✗
<i>As nosas rúas</i>	<i>Naše ulice</i>	Pořad představuje různé kouty Galicie a jejich historii. Moderátor také oslovuje lidi na ulici.	✓	✓	✗	✗	✗	✗
<i>Estache bo!</i>	<i>Je to výborné!</i>	Pořad o vaření.	✓	✗	✗	✗	✗	✗
<i>Polo rego</i>	<i>U potoka</i>	Pořad pro kutily. Nabízí divákům vychytávky v různých sférách.	✓	✗	✗	✗	✗	✗
<i>Ti verás</i>	<i>Uvidíš</i>	Televizní soutěž spojená s talk show.	✓	✗	✗	✗	✗	✗
<i>Toliños por ti</i>	<i>Blázny na tebe</i>	Vtipné, satirické scénky.	✓	✓	✗	✗	✗	✗
<i>Casamos</i>	<i>Bereme se</i>	Dokumentální pořad který mapuje milostnou cestu novomanželů.	✓	✓	✗	✗	✗	✗

Galicijský název	Český Překlad	Popis	GAL.	KAS.	dabing GAL.	dabing KAS.	titulky GAL.	titulky KAS.
<i>Clac</i>	<i>Klik</i>	Dokumentární pořad, který uvádí v každém díle jeden film a vše s ním spojené.	✓	✗	✗	✗	✗	✗
<i>A pita cega</i>	<i>Slepá slepice</i>	Dětský pořad, kde pohádkový maňásek navštěvuje děti v galicijských školkách.	✓	✗	✗	✗	✗	✗
<i>Zigzag Diario</i>	<i>Deník Cik-Cak</i>	Přináší divákům novinky ze světa kultury.	✓	✗	✗	✗	✗	✗
<i>Premios da Cultura Galega</i>	<i>Galicijské kulturní ocenění</i>	Představuje ocenění ze světa galicijské kultury.	✓	✗	✗	✗	✗	✗
<i>Galegos no espello</i>	<i>Galicijci v zrcadle</i>	Představuje a zpovídá významné osobnosti pro galicijskou kulturu.	✓	✗	✗	✗	✗	✗
<i>Culturgal</i>	<i>Culturgal</i>	Novinky ze světa galicijské kultury	✓	✗	✗	✗	✗	✗
<i>Catedrais de Galicia</i>	<i>Galicijské katedrály</i>	Každý díl je věnován jedné galicijské katedrále, kde je představena její historie.	✓	✗	✗	✗	✗	✗

Pořady společné pro ETB1 a ETB2:

- BAS. = výskyt baskicky mluveného projevu
- KAS. = výskyt kastilsky mluveného projevu
- dabing BAS. = dabovaný projev do baskičtiny
- dabing KAS. = dabovaný projev do kastilštiny
- titulky BAS. = titulky v baskičtině
- titulky KAS. = titulky v kastilštině

ETB1:

Baskický název	Český Překlad	Popis	BAS.	KAS.	dabing BAS.	dabing KAS.	titulky BAS.	titulky KAS.
<i>Teknopolis</i>	<i>Teknopolis</i>	Novinky ze světa techniky a vědy.	✓	✓	✓	✗	✗	✗
<i>EITB Kultura</i>	<i>EITB Kultura</i>	Novinky ze světa baskické kultury.	✓	✓	✗	✗	✓	✗
<i>Sustraia</i>	<i>Kořen</i>	Novinky ze světa baskické agrikultury.	✓	✓	✓	✗	✗	✗
<i>Egun on Euskadi</i>	<i>Televizní noviny</i>	Televizní zprávy vysílány v jakýkoliv čas.	✓	✓	✓	✗	✓	✗

ETB2:

Baskický název	Český Překlad	Popis	BAS.	KAS.	dabing BAS.	dabing KAS.	titulky BAS.	titulky KAS.
<i>Teknopolis</i>	<i>Teknopolis</i>	Novinky ze světa techniky a vědy.	✓	✓	✗	✗	✗	✓
<i>EITB Kultura</i>	<i>EITB Kultura</i>	Novinky ze světa baskické kultury.	✓	✓	✗	✗	✗	✓
<i>Sustraia</i>	<i>Kořen</i>	Novinky ze světa baskické agrikultury.	✓	✓	✗	✗	✗	✗
<i>Egun on Euskadi</i>	<i>Televizní noviny</i>	Televizní zprávy vysílány v jakýkoliv čas.	✓	✓	✗	✓	✗	✓